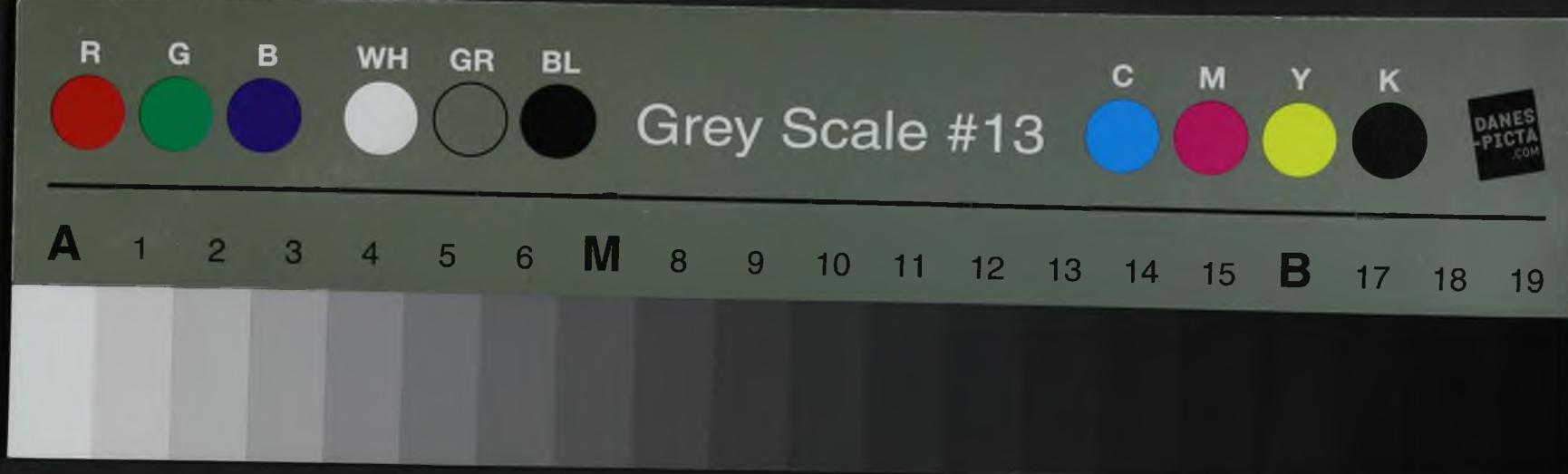

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OP
KATEDRA WOJSK OP

JAWNE

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

Plk dypl. Józef GADZAŁA
Kpt. dypl. inż. Adam HALAMA

ĆWICZENIE Nr 131

ZWIĄZEK TAKTYCZNY W OBRONIE I W NATARCIU

Opracowanie metodyczne

Cz. I. ZWIĄZEK TAKTYCZNY W OBRONIE
Cz. II. ZWIĄZEK TAKTYCZNY W NATARCIU

51294

WARSZAWA

1993

Opis załączników

1. Mapa nr RWD 66/7/93, skala 1:100 000 na 12 ark.
Plan obrony przeciwlotniczej 2 DZ w dn. 27.10
2. Mapa nr RWD 66/7/93, skala 1:100 000 na 12 ark.
Plan obrony przeciwlotniczej 2 DZ w dn. 26.10

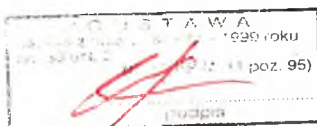
AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OBRONY POWIETRZNEJ

KATEDRA WOJSK OBRONY POWIETRZNEJ

PRZEKŁĄCZNIKOWANO

Protokoł Nr 54305

JAWNE

Egz. nr 1

ZATWIERDZAM
KIEROWNIK KATEDRY

płk doc.dr hab. inż. Bogdan ZDRODOWSKI

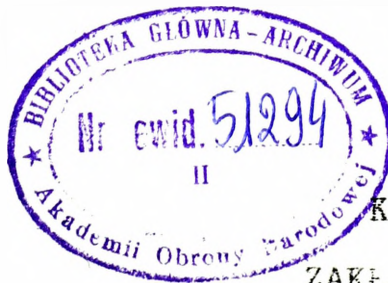
Tylko dla nauczycieli
akademickich

płk dypl. Józef GADZAŁA
kpt.dypl.inż. Adam HALAMA

ĆWICZENIE NR 131

Temat: ZWIĄZEK TAKTYCZNY W OBRONIE I W NATARCIU

Cz. I. ZWIĄZEK TAKTYCZNY W OBRONIE
Cz.II. ZWIĄZEK TAKTYCZNY W NATARCIU

KIEROWNIK
ZAKŁADU WOJSK-OPL

ppłk dr inż. Ryszard KURIATA

WARSZAWA

1993 r.

SPIS TREŚCI

Strona

Cz. I. Związek taktyczny w obronie

1. Wyciąg z planu przeprowadzenia ćwiczenia	3
2. Sytuacja OPL 6 DZ o 11.00 25.10	6
3. Zarządzenie bojowe do OPL 3 KZ Nr 05	9
4. Sytuacja obrony przeciwlotniczej 6 DZ o 10.00 26.10	13
5. Opracowanie metodyczne zajęcia Nr 6	15
6. Opracowanie metodyczne zajęcia Nr 21c	25
7. Opracowanie metodyczne zajęcia Nr 24	30
8. Opracowanie metodyczne zajęcia Nr 26b	43

Cz. II. Związek taktyczny w natarciu

1. Wyciąg z planu przeprowadzenia ćwiczenia	47
2. Sytuacja OPL 2 DZ 20.00 26.10	49
3. Wstępne zarządzenie bojowe do OPL 7 KZ	53
4. Zarządzenie bojowe do OPL 7 KZ	54
5. Sytuacja OPL 2 DZ o 16.30 27.10	57
6. Sytuacja OPL 2 DZ o 23.00 27.10	59
7. Opracowanie metodyczne zajęcia Nr 6	61
8. Opracowanie metodyczne zajęcia Nr 13c	68
9. Opracowanie metodyczne zajęcia Nr 18e	74

ZALACZNIKI

1. Plan obrony przeciwlotniczej 6 DZ (1 : 100 000) na 12 ark.
2. Plan obrony przeciwlotniczej 2 DZ (1 : 100 000) na 12 ark.
/ Mapy autorskie/

WYCIĄG Z PLANU PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA NR 131

"OBRONA I NATARCIE ZWIĄZKU TAKTYCZNEGO"

Cz. I. "OBRONA ZWIĄZKU TAKTYCZNEGO"

Mapy 1 : 100 000

N-34-114, 115, 116, 117

126, 127, 128, 129

138, 139, 140, 141

I

1. "PÓŁNOCNI" po sforsowaniu NARWI i BUGU z opanowanych przyczółków rozwijają operację zaczepną w kierunku CIECHANÓW (6074), ŁUKÓW (5894).

W wyniku narastającego oporu POŁUDNIOWYCH natarcie na wybranych kierunkach słabnie. Wobec intensywnego oddziaływania środkami napadu powietrznego na przeprawy na rubieży WISŁY, NARWI i BUGU podejście odwodów PÓŁNOCNYCH jest częściowo sparaliżowane. Przeciwnik zamierza wprowadzając do bitwy kolejne siły (w tym 82 DZ w centrum ugrupowania) spotęgować uderzenie, rozciąć ugrupowanie POŁUDNIOWYCH i rozwijać operację zaczepną w kierunku południowym i południowo - wschodnim. Jednocześnie część sił dąży do okrążenia i rozbicia sił broniących WARSZAWY.

2. "POŁUDNIOWI" - prowadzą działania obronne w kierunku NOWY KAZUN (1076), SIEDLCE (8288). Wykorzystując warunki terenowe powstrzymują natarcie przeciwnika na wybranych kierunkach. Jednocześnie w obszar bitwy przegrupowują kolejne związki taktyczne. Lotnictwo myśliwskie - bombowe wzbrania podejścia odwodów przeciwnika na rubieżach WISŁY, NARWI i BUGU.

"POŁUDNIOWI" zamierzają w kolejnych dniach operacji załamać natarcie przeciwnika na rubieży BEZUZA, DOBRK, PUSTELNIK, p.n. WARSZAWA, przejąć inicjatywę, przejść do operacji zaczepnej dwoma związkami taktycznymi na prawym skrzydle. Wprowadzając do bitwy kolejne siły zerwać operację zaczepną przeciwnika i we współdziałaniu ze związkami taktycznymi w bezpośredniej styczności opanować obszar na wschód od rz. NARWI i WISŁA.

3. KZ prowadzi działania opóźniające w postaci: na prawo - rz. LUTYCZKA na lewo - rz. WISŁA mając zaangażowane w bitwie 6 i 7 DZ. W drugim raucie posiada 2 BZ.

DOWÓDCA 3 KZ ZDECYDOWAŁ:

Załamąć natarcie przeciwnika na rubieży: GWIZDAŁY, JARZEBIN, OSTRÓWKK, pód. WOŁOMIN. Na przewidywanym kierunku głównego uderzenia przeciwnika pogłębiać obronę 2 BZ na styku 6 i 7 DZ i dwoma związkami taktycznymi na lewym skrzydle przejść do obrony stałej. Na prawym skrzydle obrona manewrowa zmusić przeciwnika do zmiany kierunku głównego uderzenia, rozprzśżenia jego wysiłku, rozciągnięcia linii frontu i całością sił ostatecznie załamąć jego natarcie na rubieży ZAKWISZYN, RUDZIENKO, pód. WOŁOMIN, pón. WARSZAWA.

W kolejnym dniu przejść do przeciwuderzenia dwoma związkami taktycznymi (w tym jednym ze styczności) zabezpieczając wejście do bitwy kolejnych ZT na lewym skrzydle - na prawym z marszu sforsować BUG i wspólnie z siłami w bezpośredniej styczności rozbić przeciwnika w widłach NARWI, BUGU i WISŁY i opanować ten rejon.

II

1. "PÓŁNOCNI" - do 11.00 25.10 pierwszorzutowymi ZT (83, 91 DZ) opanowali trzecia pozycję obrony 6 DZ - DŁUGOSIODEŁO, MOSTÓW, pód. WOŁOMIN, pón. WARSZAWA, pód. GRODZISK. Natarcie przeciwnika słabnie. PÓŁNOCNI w rejon bitwy przegrupowują kolejne siły. 82 DZ pierwszorzutowymi oddziałami w marszu na rubieży rz. NARW. Lotnictwo myśliwsko - bombowe (Su-25, MiG-27) wykonuje uderzenia szczególnie na drugie rzuty i odwody POŁUDNIOWYCH oraz prowadzi intensywne rozpoznanie na kierunku NOWY KAZUN, ŁUKÓW.

2. POŁUDNIOWI - 6 DZ (ćwicząca) prowadzi działania obronne w pasie (mapa) i wykorzystując dogodne warunki terenowe skutecznie powstrzymuje natarcie 83 i 91 DZ. O 11.00 25.10 trzema oddziałami w pierwszym rzucie walczy na rubieży ŚWINIOTOP, LETNISKO MOSTÓWKA, ZABRODZIE, JARZEBIA ŁAKA, KOZŁY, JASIEKNICA.

- a) 61 pz - od 11.00 wyprowadzony jest z walki (strety około 15%);
- b) 62 pz - walczy na rubieży TLUSZCZ, OSTRÓWKK;
- c) 63 pz - prowadzi działania obronne w centrum ugrupowania mając zaangażowane w walce wszystkie siły (straty około 15%).

III

Do 11.00 25.10 na SD 6 DZ w rejonie RÓWNE (1042) z-ca dowódcy 3 KZ d/s liniowych przekazał dowódcy 6 DZ zarządzenie bojowe z którego wiadomo:

- 6 DZ do 18.00 ostatecznie załamać natarcie nieprzyjaciela na rubieży: GWIZDAŁ (2440), JARZĘBIN (1428), OSTBÓWEK (0624) i przejść do obrony w bezpośredniej styczności;

- być w gotowości do prowadzenia działań opóźniających w dn. 26.10 i do godzin wieczornych 26.10 ostatecznie załamać natarcie przeciwnika na rubieży ZAKWISZYN (1846), JÓZEFÓW (1246), KRAWCOWIZNA (0838), DOBRE (9846) następnie zabezpieczyć wejście do bitwy dwóch ZT po czym przejść do II rzutu 3 KZ.

SYTUACJA OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ 6 DZ

O 11.00 25.10

I

1. Lotnictwo nieprzyjaciela prowadzi rozpoznanie, wspiera działania bojowe Z i oddziałów 8A, izoluje rejon działań bojowych oraz zabezpiecza przerzuty taktycznych desantów powietrznych.

2. Wojska OPL 3 KZ we współdziałaniu z wojskami OP główny wysiłek skupiają do osłony wojsk prowadzących działania obronne i drugich rzutów przegrupowujących się w rejon działań bojowych.

Dowodzenie wojskami OPL 3 KZ realizowane jest z SD WOPL rozwiniętego w rejonie KOTUN (8272).

Szczegółowe położenie wojsk OPL 3 KZ - mapa "położenie wojsk o 11.00 25.10".

II

1. Oddział i pododdziały przeciwlotnicze 6 DZ osłaniają pierwszorazowe pułki oraz artylerię dywizji w czasie prowadzenia działań obronnych:

a) 6 prplot (OSA) osłania bateriami oddziały dywizji i artylerię metodą towarzyszenia obiektom osłony.

Pułk w dotychczasowych działaniach poniósł od uderzeń lotnictwa i ognia artylerii następujące straty:

- zniszczone dwa PRWB i dwa STZ oraz dwie armaty ZU-23-2;
- uszkodzona BSWP (NUR-21) oraz dwa PRWB (czas naprawy około 8 godzin).

Pułk posiada 1 jo amunicji przeciwlotniczej oraz 123 rakiety. Do końca dnia może zużyć 0,6 jo amunicji przeciwlotniczej i 30 rakiet.

b) Dywizjony artylerii przeciwlotniczej realizują zadania zgodnie z decyzjami dowódców pułków. W dotychczasowej walce poniosły następujące straty:

- 615 dąplot 0 armata ZU-23-2 wraz z ciągnikiem, uszkodzony ZRP w armacie ZSU-23-4 (czas naprawy około 4 godzin), dwa samochody ciężarowe - terenowe, zabitych 19 żołnierzy) w tym dwóch strzelców przeciwlotników z mechanizmami startowymi).

Dywizjon posiada 0,7 jo amunicji plot i 12 rakiet S-2M. Do końca dnia może zużyć 0,4 jo amunicji plot i 8 rakiet S-2M;

- 625 dąplot - armata ZU-23-2 wraz z ciągnikiem, uszkodzona armata ZSU-23-4 (wymiany wymaga antena BLS), zabitych dwóch strzelców przeciwlotników (zniszczony jeden mechanizm startowy), oraz 15 innych funkcyjnych, zatarty silnik WD-43 dowódcy dywizjon. Dywizjon posiada 0,8 jo amunicji plot i 14 rakiet S-2M. Do końca dnia może zużyć 0,5 jo amunicji plot i 10 rakiet S-2;

- 635 dąplot - armata ZU-23-2 i ZSU-23-4, dwa samochody ciężarowe - terenowe, uszkodzony silnik WD-43 w 1 dąplot oraz niesprawny NRZ w BSWP (NUB-21), 28 żołnierzy zabitych - w tym dwóch strzelców przeciwlotników. Dywizjon posiada 0,7 jo amunicji plot i 13 rakiet S-2M. Do końca dnia może, zużyć 0,5 jo amunicji plot i 10 rakiet S-2M.

c) BSWP 61 od 10.00 25.10 rozwinięta w rejonie p.n. SITNE (1834) stacja ta jest intensywnie zakłócana - prawdopodobnie nadajnikami jednorazowego użytku.

BSWP-62 wykonuje manewr do rejonu KRAWCOWIZNA (0838).

Do 11.00 25.10 do sztabu dywizji wpłynęło zarządzenie do obrony przeciwlotniczej 3 KZ (załącznik do zarządzenia bojowego 3 KZ).

IV

Dane dodatkowe:

- w 6 dąplot są środki do pozorowania jednego stanowiska startowego i jednej BSWP;
- szef OPL 6 DZ dysponuje środkami do pozorowania jednej BSWP.

V

Praca do wykonania:

Zajęcie nr 6:

1. Ocenić sytuację przeciwlotniczą dywizji, wypracować koncepcję systemu OPL 6 DZ w działaniach opóźniających - być w gotowości do jej zameldowania dowódcy dywizji.

2. Do pozostałych zajęć studenci przygotowują się według wytycznych wykładowcy.

OPRACOWAŁ

ST. WYKŁADOWCA KATEDRY OP

plk dypl. Józef GADZALA

SPRAWDZIŁ

KIEROWNIK ZAKŁADU OPŁ WOJSK

ppłk dr inż. Ryszard KURIATA

DOWÓDCA 6 DZ

ZARZĄDZENIE BOJOWE DO OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ 3 KZ Nr 05. SD WOPL
KOTON (8272) 10.30 25.10.

Mapa 1 : 100 000 wyd.1984 r.

1. działania bojowe PÓŁNOCNYCH wspiera lotnictwo myśliwsko - bombowe ze składu 1 KL w sile około trzech dywizji lotnictwa myśliwsko - bombowego oraz lotnictwo wojsk lądowych ze składu 8A i 9 KA samolotami Su-25, MiG-27 oraz śmigłowcami Mi-24. Prawdopodobny główny kierunek nalotów - północno - zachodni.

2. Zadaniem wojsk OPL 3 KZ jest we współdziałaniu z 3 DOP oraz pododdziałami zakłóceń osłonić ugrupowanie obronne korpusu podczas prowadzenia działań opóźniających a następnie związków taktycznych II rzutu przewidzianych do wykonania przeciwuderzenia na kierunku: KSIEŻYKI (0842), ZATORY (3012).

3. a) 8 DLM w pasie obrony 3 KZ zwalcza cele powietrzne z położenia dyżurowania w powietrzu i na lotniskach.

W dniu 26.10 wysiłkiem 40 s/l wzmacnia osłonę 6 DZ zwalczając bez ograniczeń cele powietrzne nieprzyjaciela na podejściach do strefy ognia przeciwlotniczego dywizji, a nad ugrupowaniem 6 DZ na wysokości powyżej 3000 m.

Od 6.00-10.00 26.10 dyżuruje w strefie Nr 3 SOKOŁÓW PODLASKI (środek strefy). Korytarz przelotu własnego lotnictwa myśliwsko - bombowego:

prawa granica - KSIEŻYKI (0842), WYSYCHY (1826);

lewa granica - WÓLKA KOKOSZA (9344), RADZYMIN (1014).

Wlot na wysokości 200 m, powrót - 500 m.

b) 3 prplot (3 KZ) osłania WBIA oraz odwody korpusu. Od świtu 26.10 pułk ugrupowany będzie w rejonie p.d. WOLA KORYTNICKA (0852), wsch. DOBRE (9846), BEZOZA (8838) (pierwsza linia baterii).

Główny wysiłek walki ze ŚNP skupia od wysokości 2000 m w sektorze:

- prawa granica 55 - 00

- lewa granica 35 - 00.

c) RPW-31 od 10.00 25.10 rozwinięty w rejonie zach. ROZALIN (1242), RPW-32 od 22.00 26.1-0 przewidywany rejon rozwinięcia wzg. 138,1 (0852);

d) Polowa techniczna baza rakiet przeciwlotniczych od 20.00 25.10 rozwinięta będzie w rejonie: wsch. SIEDLCE (8288);

e) Na lewo system OPL 7 DZ skupia główny wysiłek osłony przeciwlotniczej na kierunku GOŁDZIÓWKA (9232), WOŁOMIN. Najbliższe stanowiska startowe 7 prplot CYGÓW (0048).

Prawa granica sektora odpowiedzialności ogniowej 55 - 00.

Na prawo system OPL 6 BZ skupia główny wysiłek osłony przeciwlotniczej na kierunku BRZOZA (3048), GOLYSTOK. Najbliższe stanowiska 6 drplot (KUB) ptn. BARCHÓW (2044).

lewa granica sektora odpowiedzialności ogniowej 48 - 00.

4. Dowódca 3 Korpusu zdecydował:

Główny wysiłek walki ze ŚNP skupić w pasie obrony 6 i 7 DZ. We współdziałaniu z 3 DOP oraz pododdziałami zakłóceń wzbronie rozpoznania i wykonywania uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela na wojska zgrupowania obronnego korpusu, niszczyć ŚNP na podejściach do osłanianych obiektów i zadać nieprzyjacielowi powietrznemu straty w granicach 15%.

5. Dowódca 3 Korpusu rozkazał:

a) 6 DZ - obronę przeciwlotniczą zorganizować własnymi siłami zgodnie z decyzją dowódcy dywizji. Trwałość obrony przeciwlotniczej zapewnić poprzez skuteczne zwalczanie ŚNP na małych wysokościach (szczególnie śmigłowców przeciwpancernych) oraz zapewnienie wysokiej żywotności systemu OPL.

Oslonę przeciwlotniczą oddziałów dywizji realizować we współdziałaniu z lotnictwem myśliwskim (OP) i 3 prplot (3 KZ). Być w gotowości do wzmocnienia osłony przeciwlotniczej 2 i 3 DZ w czasie wejścia do bitwy w dniu 26.10 siłami 6 prplot i dwoma dywizjonami artylerii przeciwlotniczej.

b) W pasie obrony dywizji zwalczać ŚNP nieprzyjaciela bez ograniczeń do wysokości 3000 m - skupiając główny wysiłek na zwalczaniu celów do wysokości 2000 m i śmigłowców w sektorze odpowiedzialności:

- prawa granica 50 -00
- lewa granica 35 - 00.

Ponadto w zwalczaniu ŚNP kierować się następującymi zasadami:

- w razie braku celów powietrznych we własnym sektorze odpowiedzialności zwalczać najpierw cele powietrzne w sektorze lewego sąsiada, a następnie prawego - zwalczać samoloty nieprzyjaciela od końca grup lecących najbliższej granicy sektora;
- we własnym sektorze dążyć do niszczenia całych grup samolotów, rozpoczynając zwalczanie ich od czoła, a w razie braku kanałów celowania niszczyć całe grupy celów w środku sektora odpowiedzialności.

c) Do walki ze śmigłowcami przeciwpancernymi wykorzystać wszelkie możliwe środki ogniowe według decyzji dowódców ogólnowojskowych.

d) Główny wysiłek rozpoznania skupić na wykryciu śmigłowców oraz samolotów działających z kierunku północno - zachodniego.

e) Sygnały dowodzenia i współdziałania:

- zakaz prowadzenia ognia - ZASTAWA;
- zezwolenie na prowadzenie ognia - OKNO;
- zarządzam gotowość bojową Nr 1 (2,3) - GROM-1 (2,3);
- zakaz promieniowania energii elektromagnetycznej - EKRAN;
- odwołanie poprzednich sygnałów - DIAMENT.

Sygnały współdziałania z lotnictwem myśliwsko - bombowym - jak w zarządzeniu dla dowódcy GDL.

6. Normy zużycia rakiet i amunicji na 26.10:

- rakiet OSA - 0,8 jo;
- rakiet S-2 - 2 jo;
- amunicji przeciwlotniczej - 1,2 jo.

O 18.00 25.10 odebrać transport 30 rakiet OSA (wszystkie wymagają sprawdzenia) w punkcie spotkania - skrzyżowanie dróg m. PNIEWNIK (0454).

Hasło - KOLBA, odzew KRAKÓW.

7. Gotowość systemu ognia OPL - 16.00 25.10.

8. SD WOPL - jak SD Korpusu.

Meldunki przedstawiać:

- terminowe o 20.00 z 18.00;
- doraźne - po uderzeniach ŚNP.

Zastępca:

- szef OPL 6 DZ.

SZEF WOJSK OPL 3 KZ

SZEF SZTABU 3 KZ

OPRACOWAŁ

ST. WYKŁADOWCA KATEDRY OP

ptk dypl. Józef GADZALA

SPRAWDZIŁ

KIEROWNIK ZAKŁADU OPL

ppłk dr Ryszard KURIATA

SYTUACJA OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ 6 DZ

O 10.00 26.10

I

Od świtu 26.10 wzrosła intensywność rozpoznania lotniczego nieprzyjaciela. OD 7.00 do 8.00 lotnictwo myśliwsko - bombowe wykonało uderzenie jednoczesne grupami po 4-8 samolotów na związki taktyczne i oddziały 3 KZ.

Wojska OPL 3 KZ skutecznie odpierały uderzenia lotnictwa wykonywane najpierw na pododdziały przeciwlotnicze, a następnie na osłanianie obiekty.

II

LB w dalszym ciągu wykonuje okresowo loty wzdłuż linii styczności bojowej oraz na kierunku PULTUSK - SIEDLCE.

LMB wykonuje uderzenia małymi grupami samolotów na obiekty położone w głębi. Blżej przedniego skraju działa lotnictwo szturmowe oraz lotnictwo wojsk lądowych.

Obrona przeciwlotnicza pokonywana jest aktywnie - ogniem i zakłóceniami radioelektronicznymi z ziemi i z powietrza.

Z meldunków podwładnych szefowi OPL 6 DZ wiadomo:

- 6 prplot osłania bateriami pułki zmechanizowane oraz artylerie dywizji. W czasie odpierania uderzeń SNP na dywizję pułk poniósł straty: zniszczone dwa PRWB oraz ZENIT "B" w baterii osłaniającej 62 pz. Pułk zużył 0,3 jo rakiet;

- BSWP-62 wycofuje się na kolejne stanowisko bojowe w głębi;

- dywizjony przeciwlotnicze pułków zmechanizowanych działają zgodnie z decyzjami dowódców pułków osłaniając pododdziały wycofujące się na kolejne rubieże głównie przed atakami śmigłowców.

Położenie wojsk OPL - jak mapa z sytuacja o 10.00 26.10.

Praca do wykonania:

- zapoznać się z sytuacją przeciwlotniczą 6 DZ o 10.00 26.10;
- w roli szefa OPL 6 DZ ocenić sytuację przeciwlotniczą dywizji i być w gotowości do kierowania odpieraniem uderzeń ŚNP przez system OPL dywizji.

OPRACOWAŁ

płk dypl. Józef GADZALA

OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA NR 6

I. TEMAT: KONCEPCJA OPL

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Uczyć studentów formułowania i rozwiązywania problemów związanych z wypracowaniem koncepcji systemu OPL związku taktycznego w obronie.
2. Uczyć studentów formułowania związanych meldunków i odpowiedzi na pytania dowódcy związku taktycznego w procesie wypracowania przez niego decyzji.

III. FORMA: Ćwiczenie grupowe w sali wykładowej.

IV. METODA: Problemowa.

V. CZAS: 2 godziny lekcyjne (2x45').

VI. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

1. Wprowadzenie 10'
2. Skupienie głównego wysiłku OPL 20'
3. Sposób odparcia uderzeń SNP 15'
4. Ugrupowanie bojowe i manewr w toku walki 30'
5. Zakończenie 15'

VII. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO - METODYCZNE:

a) organizacyjne:

- zajęcia Nr 6 rozpoczyna rozpatrywanie problematyki OPL związku taktycznego w obronie (poprzedzają je zajęcia z (patrz - program szkolenia);
- przed zajęciami (a zwłaszcza przed instruktą) wykładowca winien upewnić się czy grupa studentów posiada wszystkie niezbędne dokumenty i dane wyjściowe niezbędne do zajęcia;
- na kilka dni przed zajęciami, odpowiednio do rozkładu zajęć należy przeprowadzić z grupą szczegółowy instruktaż, określając zakres rozpatrywanej na zajęciach problematyki oraz stopień przygotowania się do zajęć każdego studenta.

- podstawa przygotowania się studentów do zajęć jest:

- 1) położenie wyjściowe wojsk o 11.00 25.10 (mapa 1 : 100000 z TO)
- 2) założenie taktyczne NR 1 wraz z załącznikami
- 3) ustalenia przyjęte w czasie zajęć z TO i służby sztabów

b) metodyczne:

- istota zajęcia polega na poszukiwaniu możliwych wariantów rozwiązań w zakresie koncepcji systemu OPL 6 DZ w obronie, sprawdzanie ich pod kątem zastosowania zasad sztuki wojennej i przyjęcie zasadniczego wariantu do dalszych zajęć;
- głównym założeniem metodycznym zajęć jest to, aby studenci formułowali problemy merytoryczne i rozwiązywali je pod "okiem" wykładowcy i przy jego czynnym udziale;
- w czasie zajęcia spośród wyróżnionych przez studentów problemów rozwiązywać tylko zasadnicze - pozostałe nakazać rozwiązać w ramach samokształcenia;
- w czasie zajęć nie trzymać się ściśle czasu operacyjnego i modelu pracy szefa OPL 6 DZ, a główną uwagę skupić na umiejętności formułowania problemów OPL i ich rozwiązywanie w czasie przygotowania walki;
- zajęcia zakończyć sformułowaniem koncepcji OPL 6 DZ której treść będzie podstawą meldunku danych do decyzji dowódcy dywizji.

VIII. PRZEBIEG ZAJĘCIA GRUPOWEGO

Ogólny plan przebiegu zajęcia	Czas	Uwagi metodyczne
1	2	3
1. WPROWADZENIE a) przyjęcie meldunku; b) podanie tematu zajęć i celów szkoleniowych; c) sprawdzenie i ocena stopnia	10'	1. Sprawdzić przygotowanie się studentów do zajęcia w zakresie określonym w czasie instruktażu do zajęć. (Pkt. IX opracowania metodycznego). 2. Wprowadzając studentów do zajęcia wspólnie określić problemy jakie

1	2	3
przygotowania się studentów do zajęcia; d) wprowadzenie do zajęcia przez wykładowcę.		stoją przed szefem OPL 6 DZ w sytuacji o 11.00 25.10 (problemy te wypisać na tablicy). W ramach pierwszego głównego problemu który będzie przedmiotem zajęcia (jaka przyjąć koncepcję systemu OPL 6 DZ) sformułować problemy czastkowe (stanowiąc one będą zagadnienia rozpatrywane na zajęciu).
2. SKUPIENIE GŁÓWNEGO WYSIŁKU OPL - jest to pierwszy poroblem czastkowy do rozwiązania przez szefa OPL 6 DZ w czasie wypracowywania koncepcji systemu OPL	20'	1. Metodą dyskusji ze studentami wykładowca dąży do sprecyzowania metody postępowania dla poprawnego rozwiązania tego problemu. 2. Aby rozwiązać ten problem trzeba odpowiedzieć sobie na pytania: - jakie będzie cel działania 6 DZ (w tym systemu OPL dywizji); - czego oczekuje szef WOPL 3 KZ oraz jakie przyjąć sposoby osiągnięcia celu przez system OPL 3 KZ; - jakie jest miejsce i rola systemu OPL 6 DZ w osiągnięciu celu i wykonania zadań postawionych przez przełożonego; - jakie cele i zadania (w tej konkretnej sytuacji taktycznej) realizować będzie nieprzyjaciel powietrzny oraz możliwości ich realizacji w odniesieniu do dywizji jako obiektu ataku; - jakie mamy możliwości uniemożliwienia mu osiągnięcia jego celu i realizacji zadań; - jak może wpłynąć działanie środków OPL przełożonego i sasiadów na wybór rejonu skupienia głównego wysiłku OPL. 3. W wyniku odpowiedzi na te pytania studenci winni określić warianty gdzie skupić główny wysiłek, a następnie poprzez pryzmat zasady ekonomii sił wybrać jeden najbardziej optymalny.
3. SPOSÓB ODPARCIA UDREZEN SNE - jest to drugi problem czastkowy do rozwiązania przez szefa OPL 6 DZ w czasie	15'	1. Metodą dyskusji ze studentami wykładowca dąży do sprecyzowania drogi postępowania dla poprawnego rozwiązania tego problemu. 2. Aby rozwiązać ten problem trzeba odpowiedzieć sobie na pytania: - do jakich celów powietrznych

1	2	3
wypracowania koncepcji systemu OPL.		(w/g ich ważności i możliwości atakowania obiektów osłony oraz realizowanych zadań) skupić główny wysiłek oddziału i pododdziałów OPL 6 DZ; - kto i czym winien wesprzeć walkę ze SNP npla (w ramach 6 DZ); - jak na wybór sposobu zwalczania SNP wpływa sposób odpierania uderzeń przez system OPL 3 KZ; - jak realizować kierowanie odpieraniem uderzeń SNP przez szefa OPL 6 DZ (k/o scentralizować lub decentralizować). 3. W wyniku odpowiedzi na te pytania, studenci winni określić sposób odpierania uderzeń SNP pod kątem: - ważności celów powietrznych; - możliwości własnego działania; - wykorzystania niespecjalistycznych środków ogniowych; - możliwości środków OPL przełożonego i sąsiadów. 4. Sposób odpierania uderzeń zweryfikować poprzez pryzmat takich zasad sztuki wojennej jak: - celowość działania; - ekonomia sił; - zaskoczenie; - aktywność.
4. UGRUPOWANIE BOJOWE I MANEWY W TORU WALKI Jest to trzeci problem cząstkowy do rozwiązania przez szefa OPL 6 DZ w czasie wypracowania koncepcji systemu OPL	30'	1. Metoda dyskusji ze studentami, wykładowca dąży do sprecyzowania drogi postępowania dla poprawnego rozwiązania tego problemu. 2. Aby rozwiązać problem trzeba odpowiedzieć sobie na pytania: - jaki wariant (prawdopodobny) działania przyjmie nieprzyjaciel powietrzny w realizacji swoich zadań (ze szczególnym uwzględnieniem kierunków ataku i rubieży wykonania zadań oraz sposobów atakowania obiektów osłony; - jakie mamy możliwości (możliwości bojowe oddziału i pododdziałów OPL 6DZ)przeciwstawienia się tym sposobom działania SNP; - jak wykorzystać teren dla pełnego wykorzystania własnych możliwości; - jak ugrupować prplot i dywizjony przeciwlotnicze pa ażeby w powiązaniu z ugrupowaniem środków OPL przełożonego i sąsiadów

1	2	3
		stworzyć wielowarstwową strefę ognia nad batalionami w rejonie skupienia głównego wysiłku obrony przez dowódcę 6 DZ - jak realizować manewr w toku walki. 3. Wszystkie te rozwiązania zweryfikować pod kątem takich zasad walki jak: - zaskoczenie; - żywotność bojowa; - ciągłość dowodzenia.
5. <u>ZAKOŃCZENIE</u>	15'	1. W wyniku rozwiązania powyższych problemów i wyboru zasadniczego wariantu działań studenci formułują i przedstawiają zwięzłą koncepcję systemu OPL 6 DZ którą szef OPL związku taktycznego przedstawi dowódcy dywizji w ramach meldunku danych do decyzji (wytyczne w tym zakresie otrzymał szef OPL od dowódcy po zapoznaniu z zadaniem dywizji). 2. Wykładowca omawia stopień osiągnięcia celów szkoleniowych, ocenia przygotowanie i zaangażowanie studentów w procesie rozwiązywania problemów, podkreśla pozytywne i niedociągnięcia, formułuje zadania do realizacji w ramach samokształcenia w celu usunięcia stwierdzonych niedociągnięć.

IX. ZBIÓR DANYCH MERYTORYCZNYCH

1. ROZPOCZĘCIE ZAJĘĆ

- a) W ramach wypracowania koncepcji trzeba przyjąć rozwiązać następujące problemy:
- gdzie skupić główny wysiłek OPL (kierunek, sektor, strefa, wysokość, obiekty zagrożone);
 - kolejność i sposób ogniowego porażenia ŚNP (rodzaj i typ ŚNP, kolejność w/g okresów walki lub zadań wykonywanych przez ŚNP lub w/g sposobów realizacji zadań przez ŚNP);
 - jak ugrupować środki przeciwlotnicze (ze względu na rejon skupienia głównego wysiłku (obiekty osłony),

kierunki ataku i rubieże wykonania zadań przez ŚNP, ugrupowanie sąsiadów, teren itp.);

- jak planować manewr (ze względu na przewidywany sposób działania dywizji i ŚNP nieprzyjaciela).

2. SKUPIENIE GŁÓWNEGO WYSIŁKU OPL

Stanem pożądanym w realizacji osłony 6 DZ byłby taki stan w którym system OPL 6 DZ współdziałając z systemami OPL sąsiadów zapewniałby skuteczną osłonę każdego elementu ugrupowania bojowego dywizji, w każdym jej położeniu i w dowolnym czasie.

Charakter zagrożenia uderzeniami ŚNP oraz przyjęty zamiar prowadzenia walki obronnej pozwalają sformułować wniosek, że uzyskanie stanu pożądanego w realizacji osłony 6 DZ jest niemożliwy głównie ze względu na dysproporcje:

- pomiędzy wielkością dywizji jako obiektu osłony, a skuteczną powierzchnią osłony systemu OPL 6 DZ;
- permanentnym charakterem zagrożenia uderzeniami ŚNP, a ograniczonymi możliwościami prowadzenia osłony w sposób ciągły oraz niekorzystnym stosunkiem sił pomiędzy systemem ŚNP wykonującym uderzenia na 6 DZ a systemem OPL tego zwiasku taktycznego. Dlatego prowadzenie skutecznej walki z ŚNP jest uzależnione w głównej mierze od racjonalnego skupienia wysiłku obrony przeciwlotniczej w poszczególnych etapach walki na określonych obiektach osłony.

Form skupienia wysiłku OPL jest wiele. Szef OPL każdorazowo podejmuje decyzję o wyborze tej, która w danym okresie walki okazuje się najskuteczniejsza. Doświadczenia praktyczne wskazują na to, że efektywnymi formami skupienia wysiłku są:

- wybór zasadniczych obiektów osłony realizujących główne zadania w danym etapie walki i w stosunku do tego przyjęcie odpowiedniego ugrupowania bojowego systemu OPL;
- podział sektorów odpowiedzialności;

- przydział limitów rakiet i amunicji;

Wyboru zasadniczych obiektów osłony (a więc i rejonu skupienia głównego wysiłku) szef OPL 6 DZ winien dokonać na podstawie:

- analizy celu działania 6 DZ i roli poszczególnych elementów ugrupowania bojowego dywizji w realizacji celu walki;
- analizy miejsca i roli systemu OPL 6 DZ w systemie OPL 3 KZ;
- analizy celu działania ŚNP, który jest integralnie związany z osiąganiem celu działań bojowych prowadzonych przez wojska lądowe nieprzyjaciela (w tej sytuacji odwodów 8A);
- analizy własnych możliwości dla uniemożliwienia osiągnięcia celu ŚNP i możliwości realizacji jego zadań;
- analizy położenia i przewidywanego charakteru działań (zadań) sąsiednich systemów OPL oraz ich wpływ na wybór rejonu skupienia głównego wysiłku OPL.

Wyniki tych analiz studenci winni zweryfikować przez pryzmat zasady "ekonomii sił" i wybrać wariant najbardziej optymalny.

3. SPOSÓB ODPARCIA UDERZEŃ ŚNP

W zakresie możliwości niszczenia ŚNP w sensie ogólnym, system OPL 6 DZ jest przygotowany (ma predyspozycje) głównie do prowadzenia walki z ŚNP na małych i bardzo małych wysokościach i na odległościach średnio do 8 - 10 km. Dlatego chcąc wykorzystać ten zakres możliwości i wnioski z oceny zagrożenia pułku należy skupić główny wysiłek do niszczenia lotnictwa wojsk lądowych (śmigłowców nieprzyjaciela) oraz lotnictwa bezpośredniego wsparcia co z kolei wpływa na konieczność ugrupowania większości sił i środków ogniowych systemu OPL 6 DZ jak najbliżej przedniego skraju (w rejonie pierwszej i drugiej pozycji obrony).

Precyzując sposób odpierania uderzeń ŚNP studenci dokonują analizy sytuacji pod kątem:

- sposobów realizacji zadań przez ŚNP (tzn. czy będą to pojedyncze samoloty, małe grupy, uderzenia jednoczesne czy uderzenia ugrupowane grup samolotów, na wąskim czy szerokim froncie, na jakich wysokościach itp.);
- możliwości własnego oddziaływania;
- możliwości wsparcia systemu OPL 6 DZ przez niespecjalistyczne środki ogniowe;
- możliwości wsparcia przez środki OPL przełożonego i sąsiadów.

Wypracowany sposób odpierania uderzeń ŚNP zweryfikować poprzez pryzmat takich zasad sztuki wojennej jak:

- celowość działania;
- ekonomia sił;
- maskowanie;
- żywotność bojowa.

4. UGRUPOWANIE BOJOWE

Punktem wyjścia przy rozwiązywaniu powyższego problemu jest wnikliwa ocena możliwości działania nieprzyjaciela powietrznego w poszczególnych okresach czasu (walki) oraz ocena obiektów osłony, głównie w świetle ich charakteru i znaczenia w osiąganiu celu walki. Po konfrontacji z własnymi możliwościami można następnie dokonać podziału sił i środków OPL (czyli przyjąć wariant ugrupowania bojowego). Właściwy podział sił i środków OPL jest zasadniczym elementem koncepcji OPL i stanowi podstawę do precyzowania zadań oraz szczegółowego planowania systemu OPL.

Wypracowany wariant ugrupowania bojowego winien:

- odpowiadać postawionemu zadaniu;
- stwarzać możliwie najkorzystniejsze warunki walki ze ŚNP;
- zapewniać dobre warunki dowodzenia, manewru, zaopatrywania, zachowania żywotności bojowej.

O charakterze ugrupowania bojowego systemu OPL 6 DZ decydować będzie:

- prawdopodobna działalność nieprzyjaciela powietrznego;

- wybór obiektów osłony w poszczególnych okresach walki;
- teren;
- możliwości posiadanych sił i środków;
- bezpośredni sąsiedzi oraz ugrupowanie sił i środków przełożonego.

W sytuacji bojowej 6 DZ tworząc ugrupowanie bojowe środków OPL trzeba wziąć również pod uwagę:

- rejon skupienia głównego wysiłku (tam trzeba stworzyć wielowarstwową strefę ognia przeciwlotniczego;
- zamknąć luki w strefie ognia (szczególnie na skrzydłach dywizji);
- stworzyć głęboko urzutowane ugrupowanie dla zapewnienia ciągłości osłony pododdziałów prowadzących działania opóźniające.

5. ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ

Przykładowa (jedna z wariantów) koncepcji OPL 6 DZ

Oddziałem i pododdziałami przeciwlotniczymi 6 DZ we współdziałaniu z 3 prplot i sąsiednimi osłaniać oddziały dywizji przed rozpoznaniem i uderzeniami z powietrza, niszczyć desanty taktyczne nieprzyjaciela, w porę wykryć naloty i ostrzegać oddziały dywizji o zagrożeniu lotniczym.

Główny wysiłek OPL skupić na osłonie pierwszorzutowych pułków zmechanizowanych we wszystkich etapach walki obronnej dywizji.

Uderzenia sgrupowań lotniczych odpiierać całością sił. Cele powietrzne działające na małych i bardzo małych wysokościach oraz śmigłowce przeciwnika niszczyć ogniem dywizjonów przeciwlotniczych pułków zmechanizowanych pierwszego rzutu oraz bateriami rakiet 6 prplot ugrupowanymi w pierwszej linii. Pojedyncze grupy samolotów niszczyć dyżurnymi środkami przeciwlotniczymi. Główny wysiłek walki przeciwlotniczej skupić w sektorze 35 - 00; 55 - 00. Oddział i pododdziały przeciwlotnicze ugrupować w trzy rzuty.

Być w gotowości do wzmocnienia osłony plot 2 i 3 DZ w czasie wejścia do bitwy siłami prplot i dwoma dywizjonami artylerii plot.

X. PRACA DO WYKONANIA PRZEZ STUDENTÓW.

1. Zapoznać się z sytuacją OPL 6 DZ o 11.00 25.10.
2. Dokonać analizy wstępnego zarządzenia do OPL 7 KZ.
3. Wrysować na mapę roboczą informacje o systemie OPL przełożonego i sąsiadów.
4. Przestudiować:
 - podręcznik "Obrona przeciwlotnicza na szczeblach taktycznych" cz.I. Nr bibl.01300;
 - skrypt "Podstawy metodyczne podejmowania decyzji o walce wojsk OPL" . Nr bibl.
5. Przygotować się teoretycznie w zakresie:
 - czym jest "koncepcja OPL";
 - zakres problemów do rozwiązania przez szefa OPL w procesie wypracowania koncepcji systemu OPL;
 - metodykę rozwiązywania problemów wchodzących w zakres koncepcji OPL (model pracy szefa OPL).
6. Wypracować koncepcje systemu OPL 6 DZ i wrysować na mapę roboczą - niezbędne dane które będą meldowane dowódcy dywizji ująć w notatce pisemnej.
7. W czasie zajęć być w gotowości do:
 - prezentowania własnych rozwiązań merytorycznych w zakresie koncepcji OPL 6 DZ w układzie:
 - a) skupienie głównego wysiłku OPL 6 DZ;
 - b) ugrupowanie bojowe środków OPL;
 - c) sposób odpierania uderzeń SNP;
 - d) manewr w toku walki.
8. Być w gotowości - w roli szefa OPL 6 DZ do sprecyzowania koncepcji systemu OPL jako podstawy meldunku danych do decyzji dowódcy dywizji.

OPRACOWAŁ

ptk dypl. Józef GADZAŁA

3

OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA NR 21c

I. TEMAT: OPRACOWANIE PLANU OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Uczyć studentów:

- metodyki opracowania dokumentów bojowych szefa OPL dywizji;
- precyzyjnego przedstawiania wyrażonej na planie koncepcji systemu OPL związku taktycznego w obronie;
- sztuki argumentowania i uzasadniania przyjętych rozwiązań;
- precyzyjnego formułowania i stawiania zadań bojowych.

III. FORMA: Ćwiczenie grupowe w sali wykładowej.

IV. METODA: Zajęcie praktyczne.

V. CZAS: 2 godziny lekcyjne (2x45,,).

VI. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

1. rozpoczęcie zajęć	5'
2. Treść i sposób opracowania graficznej i opisowej części planu OPL dywizji	25'
3. Przedstawianie i uzasadnianie wyrażonej na planie koncepcji systemu OPL związku taktycznego w obronie	30'
4. Stawianie zadań bojowych	20'
5. Zakończenie zajęć	10'

IV. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

a) Organizacyjne:

Zajęcie 21c jako trzecie z kolei zajęcie specjalistyczne jest podsumowaniem procesu planowania walki przeciwlotniczej przez szefa OPL związku taktycznego:

- przed zajęciami (a zwłaszcza przed instruktorem) wykładowca winien upewnić się czy studenci posiadają

wszystkie niezbędne dokumenty i materiały wyjściowe niezbędne do zajęcia (mapy do opracowania planu OPL, druki legendy, sformalizowane druki do opracowania zarządzeń bojowych);

- na kilka dni przed zajęciem - odpowiednio do rozkładu zajęć - należy przeprowadzić ze studentami szczegółowy instruktaż w czasie którego określić zakres rozpatrywanej na zajęciach problematyki oraz stopień przygotowania się do zajęć każdego studenta;

- podstawa przygotowania się studentów do zajęć jest:

a) wypracowanie w czasie zajęcia Nr 6, 24 rozwiązania problemów OPL;

b) mapa 1 : 100 000 z opracowanym planem OPL 6 DZ;

c) opracowana przez studentów legenda do planu OPL oraz zarządzenia bojowe;

d) ustalenia przekazane w czasie instruktażu.

b) metodyczne:

- rozwiązywane problemy poprzedzać wprowadzeniem teoretycznym przez wykładowcę, a następnie rozwiązywać je pod "okiem" wykładowcy i przy jego czynnym udziale;

- zwrócić główną uwagę na organizację pracy w szefostwie OPL dywizji w zakresie opracowania dokumentów bojowych, ich merytoryczną treść oraz sposób wykonania.

VIII. PRZEBIEG ZAJĘCIA GRUPOWEGO

Ogólny plan przebiegu ćwiczenia	Czas	Uwagi metodyczne
1	2	3
1. WPROWADZENIE a) przyjęcie mel- dunku; b) podanie tematu i celu zajęcia; c) sprawdzenie i ocena stopnia przy- gotowania się stu- dentów do zajęcia; d) wprowadzenie do zajęcia przez wykla- dowcę.	5	1. Sprawdzić przygotowanie się studentów do zajęcia w zakre- sie określonym w czasie instruktażu do zajęć (pkt.X opracowania metodycznego). 2. Wprowadzając studentów do zajęcia podkreślić że plan OPL powstaje sukcesywnie w czasie planowania systemu OPL. Plan ten zatwierdza dowódca dywizji - w czasie jego zatwierdzenia szef OPL musi być przygotowany

1	2	3
		do jego zameldowania dowódcy dywizji. Musi być przygotowany również do jego zameldowania w sytuacji gdy na GPD dywizji przybędzie szef WOPL 3 KZ w ramach kontroli i pomocy.
2. TREŚĆ I SPOSÓB OPRACOWANIA GRAFICZNEJ I OPISOWEJ CZĘŚCI PLANU OPL DYWIZJI	25	1. Część graficzna planu OPL winna zawierać: - niezbędne dane o nplu naziemnym; - zamiar działania npla powietrznego (okresy działania, obiekty uderzeń, ugrupowanie ŚNP w nalotach z podaniem składu, okresów działania i kierunków nalotu; - linie rozgraniczenia między dywizjami; - ugrupowanie wojsk OPL oraz obiektów osłanianych; - ugrupowanie bojowe oddziałów OPL przełotowego i sąsiadów; - lotniska bazowania LM, strefy dyżurowania LM w powietrzu, rubieże wprowadzenia do walki; - miejsca stanowisk dowodzenia swoje, podległych oddziałów, przełotowego, sąsiadów współdziałających; - elementy wsparcia logistycznego; - drogi marszu i manewru, rubieże sygnałowe itp.; - korytarze przelotów LMB, śmigłowców i desantów powietrznych. 2. Legenda do planu OPL winna zawierać: - wnioski z oceny zagrożenia dywizji; - stan i możliwości wojsk OPL dywizji; - zamiar OPL; - organizacja rozpoznania, ostrzegania, walki radioelektronicznej; - organizacja dowodzenia, współdziałania; - stan, uzupełnienie i podział rakiet i amunicji.

1	2	3
3. PRZEDSTAWIENIE I UZASADNIENIE PLANU OPL DYWIZJI	30'	1. Studenci meldują plan OPL według układu: a) wnioski z ceny nieprzyjaciela powietrznego; b) zamiar OPL (po słowie "dowódca dywizji zdecydował"); c) zadania (po słowie "dowódca dywizji rozkazał") dla: - pułku rakiet przeciwlotniczych; - kompanii dowodzenia szefa OPL DZ; - dywizjonów przeciwlotniczych pz; d) wybrane problemy dowodzenia i współdziałania; e) wybrane problemu zabezpieczenia.
4. STAWIANIE ZADAŃ BOJOWYCH	20'	1. Metoda dyskusji wykładowca ustala ze studentami sposób przekazania zadań (głównie dla prplot) wyjaśniając podwójną niejako drogę (w rozkazie bojowym i w zarządzeniu bojowym). 2. Studenci stawiają zadania bojowe (w roli szefa OPL) dla 6 prplot w formie zarządzenia bojowego według punktów jak rozkaz bojowy. 3. Wykładowca zwraca uwagę na poprawność treści, zwięzłość, język wojskowy i sposób zachowania się studentów.
5. ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ	10'	Wykładowca omawia stopień osiągnięcia zakładanych celów szkoleniowych, ocenia indywidualnie przygotowanie się i zaangażowanie studentów w proces rozwiązywania problemów, podkreśla pozytyw i negatywy, formułuje zadania do realizacji w ramach samokształcenia w celu usunięcia stwierdzonych niedociągnięć. UWAGA: Jako główne zadanie w ramach samokształcenia studenci specjalności OPL winni opracować pisemnie "Zarządzenie bojowe dla 6 prplot." a następnie zdać do oceny.

IX. PRACA DO WYKONANIA

1. Przestudiować:

- podręcznik "Obrona przeciwlotnicza na szczeblach taktycznych" cz.I. Nr bibl.01300;
- skrypt "Obrona przeciwlotnicza dywizji zmechanizowanej w walce" Nr bibl.S/1953;
- opracowanie metodyczne z ćwiczenia wprowadzającego 203 - Nr bibl.PE9811 (zbiór materiałów dla studentów);
- skrypt "Podstawy metodyczne podejmowania decyzji o walce wojsk OPL - Nr bibl.

2. Przygotować się teoretycznie w zakresie:

- jakie dokumenty bojowe opracowuje szef OPL DZ oraz ich forma i treść;
- sposób doprowadzania zadań do wykonawców w systemie OPL dywizji.

3. Opracować na oddzielnej mapie "plan OPL 6 DZ" - część graficzna i opisowa (legendę) oraz zarządzenie do OPL dywizji (dla jednego pz).

4. W czasie zajęć być w gotowości do:

- meldowania i uzasadniania wyrażonej na planie OPL szczegółowej koncepcji OPL związku taktycznego w obronie oraz uzasadniania wybranych przez wykładowcę problemów;
- postawienie zadania bojowego dla 6 ppłot (w formie zarządzenia bojowego).

OPRACOWAŁ

płk dypl. Józef GADZAŁA

2

OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA NR 24

I. TEMAT: PLANOWANIE OBRONY PRZECIWLOTNIOZKJ

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Nauczyć studentów formułowania i rozwiązywania problemów związanych z planowaniem poszczególnych podsystemów obrony przeciwlotniczej.
2. Uczyć studentów formułowania zwięzłych zadań bojowych.

III. FORMA: Ćwiczenie grupowe w sali wykładowej.

IV. METODA: Problemowa.

V. CZAS: 4 godziny lekcyjne (4x45').

VI. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

1. Rozpoczęcie zajęć	15 min.
2. Podsystem rozpoznania nieprzyjaciela powietrznego	45 min.
3. Podsystem ognia przeciwlotniczego	45 min.
4. Podsystem dowodzenia	30 min.
5. Podsystem zabezpieczenia	25 min.
6. Zakończenie zajęć	20 min.
Razem	180 min.

VII. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

a) Organizacyjne:

Zajęcie NR 24 jako drugie z kolei zajęcie specjalistyczne jest kontynuacją rozwiązywania problemów OPL mieszczących się w zakresie planowania szczegółowego systemu OPL realizowanego przez szefostwo OPL związku taktycznego po zatwierdzeniu przez dowódcę koncepcji OPL;

- przed zajęciami (a zwłaszcza przed instruktażem) wykładowca winien upewnić się, czy studenci posiadają wszystkie niezbędne dokumenty i dane wyjściowe niezbędne do zajęcia (w tym wyniki kalkulacji z wykorzystaniem komputera);

- na kilka dni przed zajęciem, odpowiednio do rozkładu zajęć, należy przeprowadzić z grupą szkoleniową szczegółowy instruktaż, określając zakres rozpatrywanej na zajęciach problematyki oraz stopień przygotowania się do zajęć każdego studenta;

- podstawa przygotowania się studentów do zajęć jest:

- a) wypracowana na pierwszym zajęciu "koncepcja OPL";
- b) zarsadzenie bojowe do OPL 3 KZ;
- c) ustalenia przyjęte w czasie dotychczasowych zajęć z TO i dowodzenia.

b) metodyczne:

- istota zajęć polega na formułowaniu przez studentów problemów merytorycznych wchodzących w zakres planowania poszczególnych podsystemów OPL 6 DZ w obronie i rozwiązywania ich pod "okiem" wykładowcy i przy jego czynnym udziale, jak również przy wykorzystaniu techniki mikrokomputerowej;

- w czasie zajęcia spośród wyróżnionych przez studentów problemów rozwiązać tylko zasadnicze (ujęte w opracowaniu metodycznym), pozostałe - nakazać rozwiązać w ramach samokształcenia;

- w czasie zajęć nie trzymać się ściśle czasu operacyjnego i modelu pracy szefa OPL 6 DZ (w tym podziału kompetencji między oficerami szefostwa OPL związku taktycznego), a główną uwagę skupić na umiejętności formułowania problemów do rozwiązania oraz metodyki ich rozwiązywania w czasie przygotowania walki przeciwlotniczej;

- zajęcia zakończyć sformułowaniem zadania bojowego dla dowódcy prplot oraz wytycznych do powszechnej OPL (w roli dowódcy 6 DZ).

VIII. PRZEBIEG ZAJĘCIA GRUPOWEGO

Ogólny plan przebiegu ćwiczenia	Czas	Uwagi metodyczne
1	2	3
1. WPROWADZKNIK a) przyjęcie mel-dunku; b) podanie tematu i celu zajęć; c) sprawdzenie i oce-na stopnia przygoto-wania się studentów	15'	1. Sprawdzić przygotowanie się do zajęcia przez studentów w zakre-sie określonym w czasie instruk-tażu do zajęć (pkt. IX, X opraco-wania metodycznego). 2. Wprowadzając studentów do zaję-cia nawiązać do modelu pracy szefa OPL i umiejscowić rozpa-trywaną problematykę w tym modelu. Następnie wspólnie ze studenta-mi określić główne problemy jakie stoja przed szefem OPL do rozwiązania po uzyskaniu przez niego akceptacji ogólnej kon-cepcji OPL (problemy te wypisać na tablicy - będą one stanowić zagadnienia rozpatrywane na zajęciu).
2. PODSYSTEM ROZPOZ-NANIA NIEPRZYJACIELA POWIETRZNEGO	20'	1. Metoda dyskusji wykładowca dąży do sprecyzowania przez studentów problemów czastkowych a następnie metody postępowania dla ich rozwiązania. 2. Problemami czastkowymi będą: - jak ugrupować własne źródła rozpoznania oraz jak realizo-wać manewr aby zapewnić ciągłość rozpoznania dla systemu OPL dywizji; - z jakich źródeł informacji o sytuacji powietrznej korzy-stać w sytuacji kiedy własne źródła nie będą prowadzić rozpoznania; - możliwości własnych źródeł informacji w zakresie zapew-nienia zcentralizowanego kie-rowania gnem oraz terminowe-go ostrzegania oddziałów dywizji o zagrożeniu z powietrza; - jak realizować ostrzeganie, alarmowanie oraz uprzedzanie o przelotach własnego lotnictwa; - jakie przedsięwzięcia zapla-nować dla zachowania żywotno-ści podsystemu rozpoznania.

1	2	3
		W wyniku rozwiązania tych problemów czastkowych studenci winni określić ugrupowanie środków rozpoznania, zaplanować manewr w toku walki, opracować grafik dyżurów stacji radiolokacyjnych, określić możliwości zcentralizowanego dowodzenia ogniowego przez szefa OPL dywizji, ustalić sposób realizacji ostrzegania i uprzedzania wojsk o przelotach własnego lotnictwa oraz zaplanować przedsięwzięcia zwiększające żywotność podsystemu rozpoznania.
3. PODSYSTEM OGNIĄ PRZECIWOLOTNICZEGO	45	1. Metoda dyskusji wykładowca dały do sprecyzowania przez studentów problemów czastkowych a następnie metody postępowania dla ich rozwiązania. 2. Problemami czastkowymi będą: - jak ugrupować i jak realizować manewr środkami ogniowymi aby zapewnić ciągłość osłony oddziału dywizji w toku walki; - w jakich okresach i jakie siły utrzymywać w najwyższym stopniu gotowości bojowej; - jak podzielić sektory odpowiedzialności ogniowej dla poszczególnych oddziałów; - jakie zasady prowadzenia ognia przyjąć w wypadku zdecentralizowanego dowodzenia ogniowego; - jak zorganizować kompleksową walkę szczególnie ze śmigłowcami wykorzystując również niespecjalistyczne środki ogniowe; - jaka możemy uzyskać efektywność tak zorganizowanego systemu OPL; - jakie przedsięwzięcia zaplanować dla zwiększenia żywotności podsystemu ognia przeciwlotniczego.

1	2	3
4. PODSYSTEM DOWODZENIA	30'	1. Metoda dyskusji wykładowca dąży do sprecyzowania przez studentów problemów cząstkowych, a następnie metody postępowania dla ich rozwiązania. 2. Problemami cząstkowymi będą: - gdzie rozwinąć PD OPL oraz na jakim kierunku realizować jego manewr w toku walki (uzgodnić w sztabie dywizji); - ustalić metody i sposoby dowodzenia ogniowego w poszczególnych okresach walki; - jak zorganizować łączność dla zapewnienia ciągłości dowodzenia; - jak odtworzyć dowodzenie w wypadku jego obezwładnienia; - jaki przyjąć podział pracy na PD OPL i ZPD OPL; - jak realizować współdziałanie (szczególnie z dowódcą GDL); - terminy i treści składanych meldunków oraz wyznaczenie zastępcy.
5. PODSYSTEM ZABRZPIECZENIA	25'	Rozwiązując ten problem ograniczyć się do: - podziału limitu rakiet i amunicji dla oddziałów dywizji; - specyfiki podziału przydzielonego limitu przez dowódcę pułku rakiet dla poszczególnych baterii w zależności od zakresu zadań ogniowych przewidywanych do realizacji przez poszczególne baterie; - uzgodnienia w sztabie dywizji oraz u szefa WOPL 3 KZ terminów i sposobów realizacji zaopatrzenia w rakiety i amunicję; - celowość stworzenia ewentualnego odwodu rakiet i amunicji.

1	2	3
5. ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ	20'	1. W wyniku rozwiązywania powyższych problemów studenci w roli dowódcy 6 DZ: - formułują zadanie bojowe dla 6 prplot; - precyzują wytyczne do powszechnej OPL (traktowana jako wsparcie specjalistycznej OPL dywizji). 2. Wykładowca omawia stopień osiągnięcia zakładanych celów szkoleniowych, ocenia indywidualnie stopień przygotowania się i zaangażowania studentów w proces rozwiązywania problemów, podkreśla pozytywne i niedociągnięcia, formułuje zadania do realizacji w ramach samokształcenia w celu usunięcia stwierdzonych niedociągnięć. <u>UWAGA:</u> Jako główne zadanie w ramach samokształcenia studenci specjalności OPL winni opracować "Za- rządzenie do OPL 6 DZ" dla oddziałów dywizji (jako jeden dokument) a następnie zdać do oceny na kolejnym zajęciu.

XI. ZEBIÓR DANYCH TERYTORIICZNYCH

1. ROZPOCZĘCIE ZAJĘĆ:

Wprowadzenie: Zgodnie z modelem pracy szefa OPL planowanie szczegółowe systemu OPL rozpoczyna się z chwilą uzyskania przez szefa OPL dywizji akceptacji "ogólnej koncepcji systemu OPL". W ramach planowania szczegółowego, trzeba wykonać następujące zadania:

- zaplanować podsystem rozpoznania;
- zaplanować podsystem ognia (rażenia);
- zaplanować podsystem dowodzenia;
- zaplanować podsystem zabezpieczenia.

Przedmiotem zajęcia jest realizacja wszystkich wymienionych wyżej zadań.

2. PODSYSTEM ROZPOZNANIA:

a) Rozpatrując ugrupowanie i manewr środków rozpoznania trzeba wziąć przede wszystkim pod uwagę:

- przewidywany główny kierunek nalotów ŚNP;
- konieczność zapewnienia ciągłości rozpoznania oraz kompatybilności (uniknięcia wzajemnych zakłóceń);
- maksymalne wykorzystanie warunków terenowych dla pełnego wykorzystania możliwości technicznych środków rozpoznania;
- uwzględnienie rejonów rozwinięcia środków rozpoznania przełożonego i sąsiadów;
- problematykę zachowania żywotności podsystemu rozpoznania.

Generalnie w sytuacji 6 DZ która prowadzić będzie działania obrotne - opóźniające podsystem rozpoznania winien być głęboko uzrutowany dla zapewnienia ciągłości rozpoznania dla środków OPL wykonujących manewr na kolejne pozycje.

I linie powinny tworzyć BSWP pułków pierwszorazowych.

II linie - jedna z BSWP szefa OPL dywizji i pułku rakiet.

III linie - druga z SWP szefa OPL dywizji i pułku rakiet.

b) Zewnętrzne źródła informacji: (wykorzystać foliogram z zestawu "OPL dywizji").

c) Możliwości własnych źródeł informacji dla potrzeb zapewnienia scentralizowanego dowodzenia oraz terminowego ostrzegania:

- dokonać aproksymacji pola radiolokacyjnego według instrukcji Nr bibl. PF1165 str.5-10;
- dokonać analizy porównawczej możliwości i potrzeb wykorzystując wzory:

$$D_{\text{wykr/ko}} \geq R + V_c (T_{\text{RSWP}} + T_{\text{PD OPL}} + T_{\text{sd prplot}} + T_{\text{bat}}) + L$$

$$D_{\text{wym/ostrzeg.}} \geq V_c (T_{\text{RSWP}} + T_{\text{ostrzeg}} + T_{\text{alarm}} + T_{\text{ukr}})$$

d) Realizacja ostrzegania, alarmowania, uprzedzania o przelotach własnego lotnictwa:

Ostrzeganie - w wewnętrznej S/R dywizji przeznaczonej do ostrzegania;

- np. "z zachodu, grupa samolotów, czas dolotu 4 minuty.

Alarmowanie - w S/R dowodzenia dowódców pz - bpoz - kp - plp ustalonym sygnałem "alarm bojowy".

Uprzedzanie - może być realizowane różnymi sposobami.

1) Gdy nie ma czasu na bliższą charakterystykę;

- w kwadracie ... własne samoloty;

- azymut ... odległość ... własne samoloty;

- z kierunku ... własne samoloty.

2) Według róży wiatrów: BOCIAN - WISŁA - 84 - 02000 - 14 - 16.15

gdzie: BOCIAN - sygnał przelotu własnego lotnictwa

WISŁA - kryptonim uprzedanego

84 - kierunek przelotu według róży wiatrów (z p.n. zach. na p.d. wsch.)

02 - liczba samolotów

000 - typ samolotów

14 - wysokość (w hm)

16.15 - godzina, minuta.

3. Informacja z podaniem trasy przelotów (w/g siatki OP-61).

4. dla samolotów własnych powracających z wykonania zadań: SORÓŁ 17.15 - 17.20

gdzie: SORÓŁ możliwość wejścia własnych samolotów w strefę ognia

17.15-17.20 - czas (godzina, minuta).

e) Przedsięwzięcia dla zwiększenia żywotności podsystemu rozpoz. (praca w systemie dyżurów bojowych, zapasowe i pozorne stanowiska bojowe, przedsięwzięcia organizacyjne i techniczne.

3. PODSYSTEM OGNIĄ PRZECIWLOTNICZEGO

a) Rozpatrując podsystem ognia przeciwlotniczego trzeba wziąć przede wszystkim pod uwagę:

- prawdopodobny kierunek uderzeń (rubieże) nieprzyjaciela naziemnego i powietrznego;
- przewidywany sposób działania osłanianych oddziałów (elementów ugrupowania dywizji) według zamiaru dowódcy dywizji;
- maksymalne wykorzystanie warunków terenowych dla pełnego wykorzystania możliwości bojowych środków ogniowych;
- konieczność zapewnienia ciągłości osłony oddziałom dywizji;
- uwzględnienie rejonów rozwinięcia środków ogniowych przełożonego i sąsiadów;
- problematykę zachowania żywotności podsystemu ognia oraz dążenie do zaskoczenia przeciwnika powietrznego oraz uniknięcia zaskoczenia ze strony nieprzyjaciela powietrznego.

Generalnie w sytuacji 6 DZ która prowadzić będzie działania obronno - opóźniające główny wysiłek obrony przeciwlotniczej winien być skupiony na zapewnienie ciągłej osłony wojsk prowadzących walkę na kolejnych - urzutowanych w głąb pozycjach i pozycjach ryglowych. Dlatego środki ogniowe OPL winny być głęboko urzutowane dla zapewnienia osłony w początkowym etapie głównie pododdziałom na I i II pozycji a następnie realizować manewr częściami wraz z osłanianymi wojskami na kolejne pozycje w głębi.

Dywizjony przeciwlotnicze pierwszorzutowych pułków zmechanizowanych winny ugrupowywać się bateriami w dwóch liniach (na I i II pozycji). Takie ugrupowanie zapewnia możliwość podjęcia walki ze śmigłowcami atakującymi pododdziały na I pozycji, a jednocześnie ciągłości osłony pododdziałów wycofujących się z I pozycji na kolejną pozycję. Baterie pułku rakiet przeciwlotniczych wykorzystywać do wzmocnienia osłony pododdziałów na I i II pozycji oraz WRiA ugrupowując je

plutonami w głąb a następnie dokonywać manewru (plutonami - bateriami) do osłony wojsk na kolejnych rubieżach z takim wyliczeniem aby na ostatecznej rubieży załamania natarcia nieprzyjaciela stworzyć ugrupowanie które zapewniłoby wzmocnienie osłony przeciwlotniczej ZT wykonujących przeciwdzierzenie.

- b) Określając ilości środków w najwyższych stopniach gotowości bojowej trzeba wziąć pod uwagę czas dyspozycyjny i czas reakcji zestawów

<u>Czas reakcji zestawu:</u>	<u>z GB-1</u>	<u>z GB-2</u>	<u>z GB-3</u>
- ZSU-23-4	37"	292"	592"
- ZU-23-2	20"	50"	350"
- S-2M	17"	52"	352"
- OSA	125"	405"	705"

Czas dyspozycyjny dla zestawu OSA = 110"

przy założonych warunkach: ZSU-23-4=147"

- $h_c = 100 \text{ m}$ ZU-23-2 =147"

- $V_c = 200 \text{ m/s}$ S-2M = 119"

- D_{wykr} (NDR-21) na $h=100 \text{ m}$ wynosi 37 km.

- c) Sektory odpowiedzialności ogniowej dla pułków zmechanizowanych - jak w zakresie rozpoznania. Sektor odpowiedzialności dla 6 prplot - jak w zarządzeniu do OPL 3 KZ.

- d) Kompleksową walkę ze śmigłowcami zorganizować wykorzystując ogień broni pokładowej czołgów i BWP oraz artylerii i specjalistycznych środków OPL. Szeroko stosować maskowanie dymami. Do wczesnego wykrywania śmigłowców na lądowiskach i w powietrzu wykorzystać działalność elementów rozpoznania ogólnowojskowego działających w ugrupowaniu nieprzyjaciela oraz zorganizować śmigłowcowy posterunek obserwacji powietrznej i skażeń wykorzystując jeden ze śmigłowców dywizyjnej eskadry.

- e) Do obliczenia możliwej efektywności systemu OPL 6 DZ wykorzystać program komputerowy "EFEKTYWNOŚĆ". Zbiór danych wejściowych do tego programu winni przygotować studenci w ramach przygotowania się do zajęć.

4. PODSYSTEM DOWODZENIA

- a) Problem miejsca rozwinięcia PD OPL i ZPD OPL uwarunkowany będzie przewidywanym rejonem rozwinięcia GSD dywizji i ZSD dywizji. Rozważyć problem podziału sił i środków na te dwa elementy dowodzenia.
- b) Rozpatrzyć ze studentami problem łączności radiowej w systemie OPL dywizji wykorzystując istniejące foliogramy.
- c) Dokładnie rozpatrzyć problematykę współdziałania szefa OPL 6 DZ z dowódcą GDL (zakres, treść, sposób współdziałania dla zapewnienia bezpieczeństwa działania własnemu lotnictwu w strefach ognia środków OPL).

5. PODSYSTEM ZABEZPIECZENIA

- a) Wykorzystując program komputerowy "LIMIT" studenci dokonują podziału rakiet i amunicji na poszczególne oddziały zmechanizowane na dzień walki. Natomiast dla pułku rakiet dzieli limit na okres realizacji zasadniczych zadań uwzględniając rezerwe (odwód).

6. ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ

- a) Studenci formułują w roli dowódcy 6 DZ zadania bojowe dla 6 ppłot według układu:
 - rejon skupienia głównego wysiłku (obiekty osłony, rejon stanowisk startowych);
 - sposób odpięcia uderzeń SNP;
 - przewidywany manewr w toku walki;
 - terminy i stopnie gotowości bojowej;
 - rejon rozwinięcia SD i kierunek zmiany.
- b) Studenci formułują w roli dowódcy 6 DZ wytyczne do powazecznej OPL według układu:
 - sposób prowadzenia SNP nieprzyjaciela;
 - kto i kiedy wyznacza pododdziały dyżurne;
 - sposób prowadzenia walki z celami niskolecącymi (w tym głównie śmigłowcami) wszelkimi dostępnymi środkami;
 - przedsięwzięcia do realizacji dla zwiększenia odporności wojsk na rozpoznanie i uderzenia z powietrza oraz sposób likwidacji skutków uderzeń;

- sygnały ostrzegania i alarmowania o zagrożeniu z powietrza, sposób ich przekazywania oraz działanie oddziałów po otrzymaniu sygnałów;
- sygnały identyfikacji własnych samolotów oraz identyfikacji własnych wojsk oraz sposób ich przekazywania.

X. PRACA DO WYKONANIA PRZEZ STUDENTÓW

1. Dokonać szczegółowej analizy zarządzenia do OPL 2 KZ pod kątem szczegółowego planowania systemu OPL 6 DZ.
2. Przystudiować:
 - podręcznik "Obrona przeciwlotnicza na szczeblach taktycznych" cz.I. Nr bibl.01300;
 - skrypt "Obrona przeciwlotnicza dywizji zmechanizowanej w walce" Nr bibl.S/1953;
 - instrukcja "Organizacja i prowadzenie walki ze śmigłowcami nieprzyjaciela przez DZ" Nr bibl.PF22984;
 - vademecum wojsk OPL - Nr bibl.-2978;
 - skrypt "Metodyka oceny możliwości ogniowych i efektywności systemu OPL" Nr bibl.PF901;
 - skrypt "Metodyka określania aproksymowanych zasięgów wykrywania BLS z uwzględnieniem wpływu terenu" Nr bibl.PF1165.
3. Przygotować się teoretycznie w zakresie:
 - modelu pracy szefa OPL dywizji i sprecyzowania zadań jakie stoją przed nim do realizacji po złożeniu meldunku danych do decyzji;
 - sprecyzowania zakresu problemów do rozwiązania (głównych i cząstkowych) w procesie planowania systemu OPL;
 - sposobu rozwiązywania tych problemów.
4. Skonstruować poszczególne podsystemy - rozwiązania wrysować na kalce techniczna (studenci OPL na oddzielnej mapie - jako przyszły plan OPL) - niezbędne dane które nie mogą być odzwierciedlone na mapie) a będą ujęte w zarządzeniach lub legendzie) ująć w notatkach.

5. W czasie zajęć być w gotowości do:

- prezentowania własnych rozwiązań merytorycznych w zakresie konstrukcji poszczególnych podsystemów OPL oraz ich wszechstronnego uzasadnienia;
- do sprecyzowania w roli dowódcy 6 DZ:
 - a) zadania bojowego dla 6 prplot;
 - b) wytycznych do powszechnej OPL.

OPRACOWAŁ

ptk dypl. Józef GADZAŁA

OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA NR 26b

I. TEMAT: KIEROWANIE OGNIEM WOJSK OPL

II. CELE SZKOLENIOWE:

1. Uczyć studentów (specjalności OPL) w zakresie:
 - umiejętności oceny sytuacji, podejmowania decyzji, precyzowania i stawiania zadań bojowych w ograniczonym czasie i przekazywania ich z wykorzystaniem technicznych środków łączności;
 - umiejętności w praktycznym kierowaniu ogniem podczas odpierania uderzeń SNP.
2. Zapoznać studentów z procedurą dowodzenia ogniowego na szczeblu związku taktycznego (i oddziału przeciwlotniczego) wykazując wagę tego problemu w procesie dowodzenia walką DZ.

III. FORMA: Zajęcie praktyczne w SOD z elementami pokazu.

IV. CZAS: 6 godzin lekcyjnych (6x45').

V. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

1. Organizacja zajęcia 10'
2. Realizacja przedsięwzięć organizacyjno - ogniowych na PD OPL dywizji i SD prplot 80'
3. Kierowanie walką podczas odpierania uderzenia SNP na oddziały dywizji w czasie rozwijania się ZT 8A i walki o utrzymanie I pozycji 45'
4. Zbieranie danych o sytuacji, ocena sytuacji, meldowanie danych do decyzji dowódcy dywizji, stawianie zadań w sytuacjach dynamicznych 45'
5. Kierowanie OPL podczas walki o utrzymanie II pozycji 45'
6. Opracowanie meldunków bojowych 30'
7. Omówienie zajęcia 15'

Razem 270'

IV. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

1. Podstawa przygotowania się słuchaczy do zajęcia jest:
 - zarządzenie do OPL 3 KZ Nr 01;
 - plan obrony przeciwlotniczej opracowany do zajęcia Nr 21c;
 - zadanie bojowe 6 prplot;
 - ustalenia i wnioski przyjęte na zajęciu Nr 6, 21c i 24.
2. Wykładowca w czasie instruktażu poleca:
 - a) przestudiować literaturę:
 - "OPL na szczeblach taktycznych" Nr -1300;
 - tymczasowa instrukcję "Praca bojowa na PD OPL dywizji";
 - skrypt "Punkt dowodzenia OPL ZT";
 - b) przygotować się do referowania następujących problemów:
 - przeznaczenie, skład i wyposażenie PD OPL dywizji;
 - obowiązki osób funkcyjnych oraz komendy stosowane w czasie dowodzenia ogniowego;
 - organizacja dowodzenia taktyczno - ogniowego (w tym przyjęta koncepcja nalotu i zamiar jego odparcia).
 - c) być w gotowości do:
 - oceny sytuacji, podejmowania decyzji i stawiania zadań przez techniczne środki łączności w toku walki;
 - składanie meldunków po uderzeniach ŚNP i opracowania meldunku bojowego (dobowego) dla szefa WOPL 2 KZ.
3. Przygotowanie wydzielonych pomieszczeń SOD (planszety, komputery) będzie realizowane w ramach nauki własnej studentów na 2-3 dni przed zajęciami.

VII. PRZEBIĘG ZAJĘCIA

Lp.	Czas	Zagadnienia	Czynności wykładowcy	Czynności ćwiczących	Czynności zespołu podgrywającego	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
1.	10'	Wprowadzenie do zajęcia	Podaje temat oraz cele szkoleniowe, przypomina organizację i czasy realizacji przedsięwzięć szkoleniowych. Wyjaśnia pojęcie dowodzenie taktyczno - ogniowe oraz k/o.	Zbierają się w sali Nr 42 i 10. Wysłuchują wytycznych wykładowców.	Zbierają się w sali 43, 44.	
2.	80'	Realizacja przedsięwzięć taktyczno - ogniowych na PD OPL dywizji.	Kieruje realizacją czynności organizacyjno - ogniowych na PD OPL dywizji, oraz sprawdza znajomość obowiązków.	Realizują czynności organizacyjno - ogniowe na PD OPL sprawdzają łączność. Medują koncepcje odparcia uderzenia.	Przygotowują się do podgrywania sytuacji powietrznej i bojowej.	
3.	45'	Kierowanie walka podczas odpierania uderzenia SNP na oddziały dywizji podczas rozwijania się 8A oraz walki o utrzymanie I pozycji.	Podaje czas oper. - 6.40 26.10. Nakazuje kierownikowi zespołu podgrywającego podawanie sytuacji powietrznej Nr 2. Nadzoruje pracę studentów na wyznaczonych stanowiskach.	Zbierają dane o położeniu wojsk oraz przyjmują meldunki o osiągnięciu gotowości bojowej w zasadniczych rejonach. Kierują walką oddziału i pododdziałów plot dywizji, ich działalnością ogniową zgodnie z obowiązkami na zajmowanym stanowisku. Oceniają sytuację, podejmują decyzje, stawiają meldunki szefowi OPL 2 KZ i dowódcy 6 DZ, prowadzą dokumentację bojową.	Realizują podgrywanie sytuacji powietrznej i bojowej (synt. Nr 2).	Syt. powietrzna Nr 2 realizowana będzie z wykorzystaniem programu komputerowego OPN-6.50 Atak-7.30 Uderz.SNP - 6.55 do 7.30 11.04.
4.	45'	Zbieranie danych o sytuacji, ocena sytuacji, meldowanie danych do decyzji dowódcy DZ, stawianie zadań w sytuacjach dynamicznych.	Podaje czas operacyjny 10.00 16.10. Podaje sytuację taktyczną i ocenia pracę studentów stosownie do zaistniałej sytuacji bojowej.	Zbierają dane o położeniu wojsk. Oceniają sytuację, podejmują decyzje i stawiają zadania bojowe oraz na bieżąco prowadzą dokumentację bojową.	Realizują podgrywkę sytuacji bojowej (naziemnej)	Sytuacja powietrzna Nr 1.

1	2	3	4	5	6	7
5.	45'	Kierowanie OPL podczas walki o utrzymanie II pozycji.	Stosownie do zaistniałej sytuacji taktycznej nakazuje podawanie sytuacji powietrznej Nr 3. Śledzi sposób rozumowania studentów podczas oceny zaistniałej sytuacji lądowej i powietrznej, a także ich realizację na skomplikowane sytuacje na polu walki.	Kierują działalnością oddziału i pododdziałów OPL. Realizują czynności jak w zag.3.	Podają sytuację powietrzną Nr 3.	
6.	30'	Opracowanie meldunków bojowych	Przygotowuje dane do omówienia zajęcia. Ocenia przedstawione meldunki.	Opracowują meldunek bojowy (dobowy) dla szefa OPL 2 KZ.		
7.	15'	Omówienie zajęcia	Omawia przebieg zajęcia i stopień osiągnięcia celów szkoleniowych. Ocenia ćwiczących i podsumowuje ćwiczenie 131.	Uczestnicza w omówieniu zajęcia i całego ćwiczenia 131.		

OPRACOWAŁ

płk dypl. Józef GADZAŁA

WYCIĄG Z PLANU PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA.

/część II. natarcie/

MAPY 1 : 100 000

N-34-114, 115, 116, 117,
126, 127, 128, 129,
138, 139, 140, 141.

WARUNKI ORGANIZACJI ĆWICZENIA

- ćwiczenie rozpoczęło się przegrupowaniem dywizji na odległość około 150 km w czasie prowadzenia działań wojennych.

a/ Skład stron

"PÓŁNOCNI" 8A i 7KZ

- Ukompletowanie pułku - w stan osobowy 95%
- w sprzęcie 100%.

Organizacja wojsk własnych wg. ćwiczebnej organizacji wojsk - część I - Wyd. ADN, Warszawa 1991.

Numeracja jednostek wg. załącznika do założenia nr 1 z taktyki ogólnej.

"PÓŁUDNIOWI" wchodzący do walki 7 KZ w składzie 2 i 3DZ

Organizacja wojsk nieprzyjaciela według "Organizacja wojsk" - Część III - Wyd. ADN, Warszawa 1991.

b/ Zamiar stron

"PÓŁNOCNI" - prowadzili działania zaczepne siłami jednej armii i jednego korpusu zmechanizowanego. W wyniku działań opóźniających wojsk PÓŁUDNIOWYCH w styczności natarcie się załamało. PÓŁnocni nadal utrzymują zachodni brzeg NARWI.

"PÓŁUDNIOWI" jednym korpusem zmechanizowanym powstrzymali natarcie 8A i 7KZ jednocześnie podciągają drugi korpus zmechanizowany z zamiarem przejścia do działań zaczepnych i uchwycenia przyczółków na NARWI.

c/ Wyciąg z kalkulacji czasu dowódcy 7pz

czasy normatywne

czas otrzymania WZB.	20.00 26.10
czas otrzymania rozkazu	22.00 26.10
zamiar meldować	wg. ćwiczących
gotowość do działań osiągnąć do	11.30 27.10

na osiągnięcie got.	13 godzin 30 minut
z tego czasu dziennego	6 godzin minut
czasu nocnego	7 godzin.30 minut

podział czasu

podział czasu wg. decyzji ćwiczących

d/ Zamiar dowódcy 72pz

- wg. decyzji ćwiczących

e/ Wytyczne dowódcy 72pz dla oficerów sztabu w zakresie
przygotowania danych do decyzji - dla szefa OPL 72pz

- wg. decyzji ćwiczących

SYTUACJA WOJSK OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

o 20.00 26.10

I

1. Lotnictwo taktyczne "POŁNOČNYCH" prowadzi rozpoznanie, wspiera działania bojowe związków taktycznych i oddziałów 8A oraz izoluje rejon działań.
2. Wojska OPL "POŁUDNIOWYCH" prowadzą rozpoznanie nieprzyjaciela powietrznego, powiadamiają o nim własne wojska, osłaniają pierwszorzutowe związki taktyczne i przegrupowujące się do rejonów ześrodkowania 2 i 3 DZ.

II

Z dotychczasowego przebiegu walki szefowi OPL 2DZ wiadomo:

1. Lotnictwo rozpoznawcze prowadziło intensywne rozpoznanie wzdłuż frontu i na kierunku RADZYMIN - SIEDLCE. Głównymi obiektami rozpoznania były elementy ugrupowania bojowego w strefie taktycznej oraz oddziały i ZT podchodzące z głębi. Rozpoznanie było prowadzone samolotami Su-17R oraz MiG-25R wykorzystując aparaturę: radiolokacyjną, na podczerwień i fotograficzną. Na północ od WARSZAWY stwierdzono działanie systemu wykrywania i naprowadzania Ił-76 AWACS.

Lotnictwo myśliwsko-bombowe wykonywało uderzenia siłami klucza do eskadry samolotów Su-25 na drugorzutowe oddziały, pododdziały rakiet i artylerii, samoloty i śmigłowce na lotniskach i lądowiskach, stanowiska dowodzenia i system zaopatrywania. Ataki wykonywane były z małych wysokości pod osłoną zakłóceń radioelektronicznych stawianych przez samoloty Su-24WRE.

Lotnictwo wojsk lądowych 8A wykonywało zadania na korzyść pierwszorzutowych oddziałów śmigłowcami Mi-24. Śmigłowce działały w grupach do klucza śmigłowców, ataki były wykonywane znad zasłon terenowych lub na ich tle.

2. Przegrupowująca się 2 DZ osłaniana jest w ogólnym systemie OPL 7 KZ.

a/ 7 prplot (mz) wzmacnia osłonę przeciwlotniczą 2 DZ ze stanowisk startowych jak mapa z sytuacją o 20.00 26.10;

b/ RFW-711 rozwinięte na stanowisku 2 km płd BACHORZA /0888/ przekazuje dane w S/R meldowania.

3. Sytuacja bojowa oddziału i pododdziałów przeciwlotniczych 2 DZ jest następująca:

a/ 2 prplot (bz) we współdziałaniu z dywizjonami przeciwlotniczymi pułków zmechanizowanych osłania oddziały dywizji metodą towarzyszenia

1brplot osłania 21pz;

2brplot osłania kolumnę SD w marszu;

3brplot osłania kolumnę marszową 22pz;

4brplot osłania kolumnę marszową 23pz;

bdow, bt, i tyły pułku w kolumnie SD dywizji - położenie pododdziałów pułku jak mapa z sytuacją o 20.00 26.10;

Pułk poniósł straty od uderzeń lotnictwa i ognia nieprzyjaciela:

- 1 PRWB - zniszczone (1brplot);

- 1 PRWB - uszkodzony układ jezdny (3brplot);

- 1 STZ - zniszczony (1brplot);

- zabitych 2 żołnierzy, rannych 2 żołnierzy;

Aktualnie pułk posiada 60 rakiet i 1,3jo amunicji plot 23mm z czego może zużyć do końca dnia 26.10 9 rakiet i 0,3jo amunicji plot 23mm.

b/ Dywizjony artylerii przeciwlotniczej realizują zadania zgodnie z decyzjami dowódców pułków.

- daplot 21 pz: osłania 213bpz i 211bcz podczas prowadzenia działań bojowych SDO OPL wraz z RSWP rozwinięte pln wzg 107,5 /1650/.

Dywizjon poniósł straty:

2 armaty ZU-23-2 - zniszczone;

3 mechanizmy startowe S-2M - zniszczone;

zabitych 4 żołnierzy, rannych 7 żołnierzy.

Aktualnie dywizjon posiada 12 rakiet S-2M i 0,7jo 23mm amunicji plot. Limit na dzień 26.10 dywizjon wykorzystał.

- dąplot 22 pz: w kolumnie marszowej pułku.

Dywizjon poniósł straty:

1 armata ZSU-23-4 - zniszczona;

zabitych 2 żołnierzy, rannych 3 żołnierzy.

Aktualnie dywizjon posiada 28 rakiet S-2M i 1,1jo

23mm amunicji plot. Limit na dzień 26.10 - 8 rakiet S-2M,

0,1 jo 23mm amunicji plot.

- dąplot 23 pz: w kolumnie marszowej pułku.

Dywizjon poniósł straty:

1 armata ZSU-23-4 - uszkodzona;

zabitych 1 żołnierz, rannych 3 żołnierzy.

Aktualnie dywizjon posiada 29 rakiet S-2M i 1,3jo

23mm amunicji plot. Limit na dzień 26.10 - 12 rakiet S-2M,

0,3 jo 23mm amunicji plot.

c/kd SZ OPL: w marszu w kolumnie SD - jak mapa z sytuacją o
20.00 26.10.

W kompanii zginął 1 żołnierz.

d/plplot : w marszu w kolumnie SD - jak mapa z sytuacją

o 20.00 26.10.

Aktualnie pluton posiada: 8 rakiet S-2M i 1,2jo

23mm amunicji plot. Limit na dzień 26.00 - 2 rakiet S-2M,

0,2 jo 23mm amunicji plot.

III

Do sztabu 2 DZ ze sztabu 7 KZ o 20.00 26.10 spłynęło
wstępne zarządzenie bojowe do obrony przeciwlotniczej
/załącznik do założenia taktycznego/

IV

Dane dodatkowe

1. 2 prplot posiada środki do radioelektronicznego pozorowania
trzech PRWB.

Praca do wykonania:

a/przestudiować literaturę:

- podręcznik "Obrona przeciwlotnicza wojsk na szczeblach taktycznych" Nr. bibl. 01300
- regulamin walki wojsk lądowych SZ RP cz.I.
nr. bibl. PF 21910
- biuletyn informacyjny Nr 1/146 Nr. bibl. 012828
- skrypt "Obrona przeciwlotnicza związku taktycznego"
Nr bibl S/1952

b/w czasie nauki własnej:

- zapoznać się z sytuacją o godz. 20.00 26.10 oraz ze wstępnym zarządzeniem do obrony przeciwlotniczej dowódcy 7 KZ;
- w roli szefa OPL 2 DZ dokonać analizy zadania, oceny sytuacji, oraz przygotować wariant koncepcji OPL;
- zaplanować system OPL dywizji;
- sformułować wstępne zarządzenie bojowe dla prplot;

c/wrysować na mapę:

- dane o wojskach OP i wojskach OPL przełożonego;
- prawdopodobne działanie nieprzyjaciela powietrznego;
- koncepcje obrony przeciwlotniczej dywizji.

d/w czasie zajęć nr 6 być w gotowości do:

- rozwiązywania problemów dotyczących udziału szefa OPL w wypracowywaniu zamiaru do natarcia;
- przedstawienia koncepcji OPL;
- postawienia wstępnego zarządzenia bojowego dla prplot.

-w czasie zajęć nr 12 być w gotowości do:

- rozwiązywania problemów tworzenia i optymalizacji ugrupowania bojowego WOPL;
- postawienia zadania bojowego dowódcy prplot;

DOWÓDCA 2 DZ

WSTĘPNE ZARZĄDZENIE DO OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ 7 KZ NR 05
SD WOPL - KOWISY /9884/ 19.30 26.10 Mapa 1:100 000 wydanie 1984.

1. Działania bojowe BA wspiera lotnictwo myśliwsko-bombowe z 1 i 2 DLMB -samolotami Su-25, MiG-27 oraz lotnictwo wojsk lądowych z Spśb - śmigłowcami Mi-24. Rozpoznanie z powietrza prowadzone jest przez samoloty rozpoznawcze MiG-25R i Su-17R z 2 DLMB i samolotami WRE typu Su-24WRE z 6plWRE.
2. 2 DZ - obronę przeciwlotniczą zorganizować własnymi środkami zgodnie z decyzją dowódcy dywizji. Trwałość obrony przeciwlotniczej zapewnić poprzez skuteczne zwalczanie SNP na małych wysokościach ze szczególnym uwzględnieniem walki ze śmigłowcami bojowymi. Oslonę przeciwlotniczą oddziałów dywizji realizować we współdziałaniu z 7 I 6 prplot.
3. Wojska OPL 7 KZ we współdziałaniu z WL i DP skupiają wysiłek do osłony rejonów wyjściowych 2 i 3 DZ a następnie (w toku natarcia) a na ich drugich rzutach.
7 prplot działać będzie na korzyść 2DZ minimum dwiema bateriami.
4. Na dzień 27.10 dywizji przydziela się:
 - rakiet OSA - 1.1 jo
 - rakiet S-2M - 1.2 jo
 - amunicji plot - 1.4 joO 23.00 26.10 odebrać transport rakiet OSA w ilości do uzupełnienia zapasu ruchomego (50% rakiet wymaga sprawdzenia). Punkt spotkania PRZYWÓZKI /0682/ Hasło - LUFA; Odzew - LUBLIN.
5. Gotowość systemu ognia OPL - 11.30 27.10.
Zarządzenie do obrony przeciwlotniczej przesłane będzie z rozkazem bojowym Dowódcy 7 KZ na SD dywizji.

SZEF WOJSK OPL 7 KZ

SZEF SZTABU 7 KZ

.....

.....

ZARZĄDZENIE DO OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ 7 KZ NR 05

SD WOFL - KOWISY /9884/ 22.00 26.10

Mapa 1:100 000 wydanie 1984.

1. Działania bojowe 8A wspiera lotnictwo myśliwsko-bombowe częściowo z 1 i 2 DLMB w sile około dywizji LMB oraz lotnictwo wojsk lądowych z 8psb całością pułku. Prawdopodobny kierunek rozpoznania powietrznego RADZYMIN - SIEDLCE, prawdopodobny kierunek nalotów zachodni i północno-zachodni.
2. Zadaniem wojsk OPL 7 KZ jest: we współdziałaniu z WL i OP oraz pododdziałami zakłóceń osłonić zgrupowanie uderzeniowe na całą głębokość zadania korpusu.
3. a/1 plm w pasie działania 7 KZ zwalcza cele powietrzne z położenia dyżurowania w powietrzu i na lotniskach. Wysiłkiem 30 s/1 wzmacnia osłonę 7 KZ zwalczając: bez ograniczeń - cele powietrzne na podejściach do strefy ognia przeciwlotniczego, a nad ugrupowaniem własnych wojsk na wysokości powyżej 3000. Strefa dyżurowania nr 2 - klucz MiG-29 od 10.00 do 14.00 27.10 i od 16.00 do 20.00 27.10 na wysokości 3000m - środek strefy SIEDLCE.
b/7 prplot osłania odwody 7 KA. Od świtu 27.10 pułk ugrupowany będzie w rejonie: GORKI BORZE /1256/, ZUZULKA /1664/ Główny wysiłek skupia we wspólnej strefie z LM powyżej 3000m w sektorze: - prawa granica 50-00
- lewa granica 35-00
c/RPW-711 rozwinięte na stanowisku 2 km pld BACHORZA /0888/ przekazuje dane w S/R meldowania do 2.00 27.10. RPW-712 rozwinięte na stanowisku 3 km pld ZANECIN /0686/ przekazuje dane w S/R meldowania od 2.00 27.10.
d/na prawo drplot mz. Najbliższe stanowisko startowe KOCHOW WIES /2244/. Lewa granica sektora odpowiedzialności ogniowej 45-00.
e/na lewo prplot bz. Najbliższe stanowisko startowe wsch RÓWNE /1008/. Lewa granica sektora odpowiedzialności

4 Dowódca Korpusu zdecydował:

Główny wysiłek wojsk DPL skupić w pasie natarcia 2 i 3 DZ. We współdziałaniu z WL i OP oraz pododdziałami zakłóceń wzbronąć rozpoznania i osłonić przed uderzeniami z powietrza zgrupowanie uderzeniowe, niszcząc SNP na podejściach do osłanianych obiektów oraz nad nimi. Zadać nieprzyjacielowi straty w granicach 15%.

5 Dowódca Korpusu rozkazał:

a/2 DZ - oddziałem i pododdziałami przeciwlotniczymi we współdziałaniu z 7 prplot i oddziałem rakiet 3 DZ osłonić oddziały dywizji podczas natarcia na całą głębokość zadania dnia dywizji.

b/W pasie obrony dywizji zwalczać SNP powyżej 3000m we wspólnej strefie z LM. Poniżej 3000m zwalczać wszystkie cele bez ograniczeń skupiając główny wysiłek na zwalczaniu śmigłowców i samolotów do wysokości 1000m. Sektor odpowiedzialności ogniowej - prawa granica 00-00
- lewa granica 37-50.

Podczas zwalczania SNP kierować się następującymi zasadami:

- w razie braków celów we własnym sektorze najpierw zwalczać cele powietrzne w sektorze lewego sąsiada, a następnie prawego, zwalczając cele nieprzyjaciela z końca grup lecących najbliższej granicy sektora odpowiedzialności.

- we własnym sektorze dążyć do niszczenia całych grup celów powietrznych, rozpoczynając niszczenie od czoła grupy.

W razie braku kanałów celowania niszczyć cele powietrzne w środku sektora odpowiedzialności.

c/Do walki ze śmigłowcami przeciwpancernymi wykorzystać wszelkie możliwe środki ogniowe wg decyzji dowódcy dywizji.

d/Sygnały dowodzenia i współdziałania:

- zakaz prowadzenia ognia	- ZAPORA
- odwołanie zakazu prowadzenia ognia	- OKNO
- zarządzenie gotowości Nr 1 (2,3)	- GROM 1 (2,3)
- odwołanie poprzednich sygnałów	- DIAMENT
- zakaz promieniowania energii elektromagnetycznej	- TAMA

6. Normy zużycia rakiet i amunicji na 27.10

- rakiet OSA - 1.1 jo
- rakiet S-2M - 1.2 jo
- amunicji plot - 1.4 jo

7. Gotowość systemu ognia przeciwlotniczego - 11.30 27.10.

8. SD opl - jak SD korpusu

Meldunki przedstawiać:

- terminowe - o 20.00 ze stanem z 18.00
- doraźne - po uderzeniach SNP.

Zastępca:

- dowódca 7 prplot.

SZEF WOJSK OPL 7 KZ

SZEF SZTABU 7 KZ

.....

.....

SYTUACJA WOJSK OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

o 16.30 27.10

W wyniku rozwijającej się sytuacji taktycznej i działalności SNP sytuacja bojowa oddziału i pododdziałów przeciwlotniczych 2 DZ jest następująca:

- a/ 2 prplot (bz) we współdziałaniu z dywizjonami przeciwlotniczymi pułków zmechanizowanych osłania oddziały dywizji ze stanowisk startowych metodą towarzyszenia
- 1brplot osłania 21pz;
2brplot osłania 22pz;
3brplot osłania SD artylerię i drugi rzut 22pz;
4brplot przegrupowuje się do osłony wejścia do walki 23 pz. bdow, bt, i tyły pułku - położenie pododdziałów pułku jak mapa z sytuacją o 16.30 27.10;
- Pułk poniósł straty od uderzeń lotnictwa i ognia nieprzyjaciela:
- 1 PRWB - uszkodzony układ antenowy (4brplot);
 - 1 STZ - zniszczony (1brplot);
 - zabitych 16 żołnierzy, rannych 6 żołnierzy;
- Aktualnie pułk zużył 0,6 jo rakiet i 0,3jo amunicji plot 23mm
- b/ Dywizjony artylerii przeciwlotniczej realizują zadania zgodnie z decyzjami dowódców pułków.
- daplot 21 pz: osłania 211bpz i 212bcz podczas natarcia
- Dywizjon poniósł straty:
- 1 armata ZU-23-2 - uszkodzona;
 - zabitych 2 żołnierzy, rannych 5 żołnierzy.
- Aktualnie dywizjon zużył 8 rakiety S-2M i 0,5jo 23mm amunicji plot.
- daplot 22 pz: osłania 221bcz i 2232bpz podczas natarcia
- Dywizjon poniósł straty:
- 1 armata ZSU-23-4 - uszkodzona;
 - zabitych 3 żołnierzy, rannych 6 żołnierzy.
- Aktualnie dywizjon zużył 12 rakiety S-2M i 0,5jo 23mm amunicji plot.

- dapiot 23 pz: w kolumnie marszowej pułku.

Dywizjon poniósł straty:

zabitych 1 żołnierz, rannych 3 żołnierzy.

Aktualnie dywizjon zużył 5 rakiety S-2M i 0,3jo 23mm amunicji plot.

c/kd SZ OPL: - jak mapa z sytuacją o 16.30 27.10.

W kompanii zginął 1 żołnierz.

d/plplot : - jak mapa z sytuacją o 16.30 27.10.

Aktualnie pluton zużył 2 rakiety S-2M i 0,3jo 23mm am plot.

SYTUACJA WOJSK OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

o 23.00 27.10

W wyniku rozwijającej się sytuacji taktycznej i działalności SNP sytuacja bojowa oddziału i pododdziałów przeciwlotniczych 2 DZ jest następująca:

- a/ 2 prplot (bz) we współdziałaniu z dywizjonami przeciwlotniczymi pułków zmechanizowanych osłania oddziały dywizji ze stanowisk startowych metodą towarzyszenia
- 1brplot osłania 21pz;
 - 2brplot osłania 23pz;
 - 3brplot osłania 22pz;
 - 4brplot osłania 21 i 23pz;
- bdow, bt, i tyły pułku - położenie szczegółowe pododdziałów pułku jak mapa z sytuacją o 23.00 27.10;
- Pułk poniósł straty od uderzeń lotnictwa i ognia nieprzyjaciela:
- 1 STZ - uszkodzony (2brplot);
 - zabitych 2 żołnierzy, rannych 4 żołnierzy;
- Aktualnie pułk zużył 1,0 jo rakiet i 0,7jo amunicji plot 23mm
- b/ Dywizjony artylerii przeciwlotniczej realizują zadania zgodnie z decyzjami dowódców pułków.
- daplot 21 pz poniósł straty:
 - 1 armata ZSU-23-4 - uszkodzona;
 - zabitych 4 żołnierzy.Aktualnie dywizjon zużył 16 rakiety S-2M i 1,2jo 23mm amunicji plot.
 - daplot 22 pz poniósł straty:
 - 1 armata ZSU-23-4 - zniszczona;
 - zabitych 2 żołnierzy, rannych 7 żołnierzy.Aktualnie dywizjon zużył 18 rakiety S-2M i 1,3jo 23mm amunicji plot.
 - daplot 23 pz poniósł straty:
 - 2 mechanizmy startowe S-2M zniszczone;
 - zabitych 3 żołnierzy, rannych 2 żołnierzy.

Aktualnie dywizjon zużył 17 rakiet S-2M i 0,8jo 23mm amunicji plot.

c/kd SZ OPL: - jak mapa z sytuacją o 16.30 27.10.

d/plplot: - jak mapa z sytuacją o 16.30 27.10.

Aktualnie pluton zużył 3 rakiety S-2M i 1,3jo 23mm am plot.

Praca do wykonania:

a/przestudiować literaturę w zakresie obrony przeciwlotniczej podczas forsowania :

- podręcznik "Obrona przeciwlotnicza wojsk na szczeblach taktycznych"
- regulamin walki wojsk lądowych SZ RP cz.1. nr. bibl.
- Myśl wojskową Nr 3/77 Nr bibl 018496
- Przegląd Wojsk Lądowych nr 7/74 i 6/69

b/w czasie nauki własnej:

- zapoznać się z sytuacją o godz. 23.00 27.10
- w roli szefa OPL 2 DZ dokonać analizy zadania, oceny sytuacji, oraz przygotować wariant korekty koncepcji OPL;
- zaplanować system OPL dywizji do osłony forsowania zgodny z zamiarem dowódcy dywizji do forsowania;
- sformułować zarządzenia bojowe dla prplot i kd Sz OPL;

c/wrysować na mapę:

- prawdopodobne działanie nieprzyjaciela powietrznego;
- koncepcje obrony przeciwlotniczej dywizji.

d/w czasie zajęć nr 17 być w gotowości do:

- rozwiązywania problemu dotyczącego udziału szefa OPL w wypracowywaniu zamiaru do forsowania w dynamice;
- przedstawienia koncepcji OPL w terenie;
- postawienia zarządzenia bojowego dla prplot i kd Sz OPL;

OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA 6

I. TEMAT: KONCEPCJA OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

II. CELE:

1. Uczyć studentów formułowania i rozwiązywania problemów związanych z wypracowaniem koncepcji systemu OPL dywizji w natarciu.
2. Uczyć studentów formułowania zwięzłych meldunków i odpowiedzi na pytania dowódcy związku taktycznego w procesie wypracowania przez niego decyzji.

III. METODA: Zajęcia grupowe w sali wykładowej.

IV. METODA: Problemowa.

V. CZAS: 2 godziny lekcyjne.

VI. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

1. Wprowadzenie do zajęcia	10 min.
2. Skupienie głównego wysiłku OPL	20 min.
3. Sposób odparcia uderzeń SNP	15 min.
4. Ugrupowanie bojowe	15 min.
5. Manewr w toku walki	20 min.
6. Podsumowanie zajęcia	5 min.

Razem: 90 min.

VII. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

1. Podstawą przygotowania się słuchaczy do zajęcia jest:
 - położenie wyjściowe wojsk o o 20.00 26.10 (mapa 1:100000);
 - założenie Nr 1 z taktyki ogólnej z załącznikami;
 - ustalenia określone w czasie zajęć z taktyki ogólnej.
2. Na dwa - trzy dni przed zajęciami prowadzący zajęcia udziela instruktażu do zajęć.

3. Podczas prowadzenia zajęć głównym problemem powinna być taktyka wojsk OPL dywizji zmechanizowanej oraz sposób tworzenia i rozwiązywania problemów z jakim może zetknąć się szef OPL dywizji podczas organizacji natarcia. W zajęciach najpierw studenci muszą zrozumieć rolę i miejsce szefa OPL DZ podczas wypracowywania zamiaru i decyzji przez dowódcę dywizji. Następnie wypracowują oni koncepcję OPL, wszystkie problemy są rozwiązywane w tym etapie w kontekście tworzenia ugrupowania wojsk OPL. W drugiej godzinie zajęć rozpatrywane są problemy planowania szczegółowego i stawiania zadań bojowych. W etapie tym wiodącą jest problematyka ugrupowania.

VIII. PRZEBIEG ZAJĘCIA GRUPOWEGO:

Ogólny plan przebiegu zajęcia	Czas	Uwagi metodyczne
1	2	3
1. WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ a) przyjęcie meldunku; b) podanie tematu zajęć oraz celów szkoleniowych; c) sprawdzenie i ocena stopnia przygotowania studentów do zajęć.	10'	Sprawdzić przygotowanie map przez studentów, w zakresie wypracowania koncepcji osłony przeciwlotniczej 3 DZ.
2. SKUPIENIE GŁÓWNEGO WYSIŁKU OPL	20'	Jest to pierwszy problem do rozstrzygnięcia przez szefa OPL 3 DZ. Droga do poprawnego rozstrzygnięcia prowadzi poprzez następujące kroki: - analiza zamiaru dowódcy ogólnowojskowego; - analiza celów i zadań SNP oraz możliwości ich realizacji w odniesie-

1	2	3
		niu do dywizji jako obiektu ataku; - analiza możliwości środków OPL dywizji; - wpływ środków OPL sąsiadów i przełożonego na wybór rejonu skupienia głównego wysiłku OPL.
3. SPOSÓB ODPARCIA UDARZEN SNP	15'	Rozstrzygnięcie drugiego problemu osiąga się następującymi krokami: - określenie kolejności zwalczania lotnictwa wg rodzajów zadań; - określenie kto i czym ma prowadzić walkę z SNP; - ustalenie sposobu kierowania walką z SNP.
3. UGRUPOWANIE BOJOWE	15'	Jest to trzeci problem do rozstrzygnięcia przez szefa OPL 3 DZ. Droga prowadząca do jego rozwiązania obejmuje następujące kroki: - przyjęty wariant działania SNP (ze szczególnym uwzględnieniem kierunków ataku SNP i rubieży wykonania zadań (odstępy bombardowań, odpalania pocisków); - sposób działania obiektu osłony; - uwzględnienie warunków terenowych; - możliwości posiadanych sił i środków OPL; - stopień oddziaływania śr.OPL przełożonego i sąsiadów; - zapewnienie ciągłości dowodzenia oraz warunków maskowania i żywotności.
5. MANEWR W TOKU WALKI	20'	Rozstrzygnięcie problemu manewru wymaga rozstrzygnięcia podproblemów: - potrzeby wykonywania manewru: sprzętem, ogniem, śr.materiałowymi; - określenie sposobu manewru sprzętem w stosunku do obiektów osłony; - elementy decydujące o sposobie manewru sprzętem.
6. PODSUMOWANIE ZAJĘĆ	5'	Omówienie stopnia przygotowania studentów do zajęć oraz przebiegu zajęć.

X. ZBIÓR DANYCH MERYTORYCZNYCH

Koncepcja OPL

Koncepcja OPL /wg. płk Kowalewskiego/ obejmuje:

- **Główny wysiłek obrony.**

Kierunek, sektor, strefa, rubież, wysokość, obiekty od skuteczności których zależy możliwość wykonania zadania bojowego sformułowanego przez dowódcę ogólnowojskowego;

- **Kolejność i sposoby rozbicia nieprzyjaciela powietrznego.**

Jakiego nieprzyjaciela (przynależność organizacyjna, rodzaj i typ SNP), w jakiej kolejności (wg. okresów walki lub zadań wykonywanych przez SNP), jakimi sposobami (sposób osłony obiektowa, strefowa);

- **Sposób ogniowego porażenia.**

Elementy ugrupowania bojowego SNP rażone rakietami i artylerią, kolejność porażenia, rodzaj ognia i planowany manewr ogniem;

- **Ugrupowanie bojowe.**

Pierwszy i drugi rzut, odwód ogniowy, radiolokacyjny, materiałowy. Rejony rozwinięcia elementów systemu OPL.

- **Manewr** /płk Kowalewski zamiast manewru proponował limity/

KUPIENIE GŁÓWNEGO WYSIŁKU OPL

rozwiązywanie problemu skupienia głównego wysiłku OPL DZ jest możliwe po uzyskaniu odpowiedzi na następujące problemy:

-jaki będzie cel działania SNP?

-jakie SNP będą oddziaływać na DZ ?

-w jakich okresach SNP będą mogły najmniejszym nakładem osiągnąć swój cel?

-jakim obiektem ataków SNP jest DZ w poszczególnych etapach walki ?

-jakie elementy ugrupowania DZ mogą być zatakowane aby SNP osiągnęły cel?

-od trwałości których elementów ugrupowania dywizji zależy wykonanie zadania?

SPOSÓB ODPARCIA UDERZEN SNP

Precyzując sposób odpierania uderzeń SNP studenci dokonują analizy sytuacji pod kątem:

- sposobów realizacji zadań przez SNP (tzn. czy będą to pojedyncze samoloty, małe grupy, uderzenia jednoczesne, ześrodkowane czy urzutowane grup samolotów, na wąskim czy szerokim froncie, na jakich wysokościach itp.);
- możliwości własnego oddziaływania;
- możliwości wsparcia przez niespecjalistyczne środki ogniowe;
- możliwości wsparcia przez środki DPL przełożonego i sąsiadów.

Wypracowany sposób odpierania SNP należy zweryfikować przez pryzmat takich zasad sztuki wojennej jak:

- celowość działania;
- ekonomia sił;
- zaskoczenie;
- żywość bojowa.

UGRUPOWANIE BOJOWE

Właściwy podział sił i środków DPL jest zasadniczym elementem koncepcji DPL i stanowi podstawę do precyzowania zadań oraz szczegółowego planowania systemu DPL.

Punktem wyjścia przy rozwiązywaniu powyższego problemu jest wnikliwa ocena możliwości działania nieprzyjaciela powietrznego w poszczególnych okresach walki oraz ocena obiektów, głównie w świetle ich charakteru i znaczenia w osiągnięciu celu walki. Po konfrontacji z własnymi możliwościami można dokonać podziału sił i środków DPL (czyli przyjąć wariant ugrupowania bojowego).

Wypracowany wariant ugrupowania bojowego powinien:

- odpowiadać postawionemu zadaniu;
- stwarzać możliwie najkorzystniejsze warunki walki z SNP;
- zapewnić dobre warunki dowodzenia, manewru, zaopatrywania i zachowania żywości bojowej.

Wariant na mapie.

MANEWR W TOKU WALKI

Ścisłe powiązany z ugrupowaniem wojsk OPL jest manewr. Zagadnienia rozpatrywane zarówno podczas wypracowania koncepcji ugrupowania jak i podczas wypracowywania koncepcji manewru muszą być rozpatrywane łącznie. Manewr wojsk OPL na etapie koncepcji łączy ugrupowania wojsk w poszczególnych okresach walki.

Wypracowywując koncepcje manewru wojsk OPL należy uwzględnić wnioski z:

- ugrupowania obiektu osłony;
- manewru elementów ugrupowania osłanianego obiektu;
- sposobu działania SNP, a szczególnie okresy intensyfikacji jego działalności ogniowej i rozpoznawczej;
- oceny terenu ze szczególnym uwzględnieniem drożności.

WARIANT KONCEPCJI:

Główny wysiłek OPL skupić na osłonie pierwszorzutowych oddziałów dywizji.

Obronę przeciwlotniczą sił głównych zorganizować współdziałając z korpuśnym prplot. Zwalczać SNP w sektorze odpowiedzialności ze szczególnym uwzględnieniem walki ze śmigłowcami przeciwnika. Małe grup samolotów zwalczać środkami dyżurnymi.

Uderzenie ześrodkowane odeprzeć całością sił skupiając wysiłek na niszczeniu grup uderzeniowych. Śmigłowce przeciwpancerne zwalczać środkami specjalistycznymi oddziałów ogólnowojskowych i środkami niespecjalistycznymi w ramach powszechnej obrony przeciwlotniczej.

Środki OPL ugrupować w trzy linie:

- w pierwszej linii - środki OPL pierwszorzutowych pz;
- w drugiej linii - pierwszorzutowe baterie prplot;
- w trzeciej linii - środki OPL drugorzutowego pz i pozostałość prplot.

W trakcie walki wykonać manewr dwoma bateriami z prplot do osłony wejścia do walki drugorzutowego pz.

X. PRACA DO WYKONANIA PRZEZ STUDENTÓW

Praca do wykonania:

a/przestudiować literaturę:

- podręcznik "Obrona przeciwlotnicza wojsk na szczeblach taktycznych" Nr. bibl. 01300
- regulamin walki wojsk lądowych SZ RP cz.I.
nr. bibl. PF 21910
- biuletyn informacyjny Nr 1/146 Nr. bibl. 012828
- skrypt "Obrona przeciwlotnicza związku taktycznego"
Nr bibl S/1952

b/w czasie nauki własnej:

- zapoznać się z sytuacją o godz. 20.00 26.10 oraz ze wstępnym zarządzeniem do obrony przeciwlotniczej dowódcy 7 KZ;
- w roli szefa DPL 2 DZ dokonać analizy zadania, oceny sytuacji, oraz przygotować wariant koncepcji DPL;
- zaplanować system DPL dywizji;
- formułować wstępne zarządzenie bojowe dla prplot;

c/wrysować na mapę:

- dane o wojskach OP i wojskach DPL przełożonego;
- prawdopodobne działanie nieprzyjaciela powietrznego;
- koncepcje obrony przeciwlotniczej dywizji.

d/w czasie zajęć być w gotowości do:

- rozwiązywania problemów dotyczących udziału szefa DPL w wypracowywaniu zamiaru do natarcia;
- przedstawienia koncepcji DPL;
- postawienia wstępnego zarządzenia bojowego dla prplot.

OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA 13c

I. TEMAT: UGRUPOWANIE BOJOWE WOJSK OPL

II. CELE:

1. Uczyć studentów w formułowaniu i rozwiązywaniu problemów związanych z planowaniem podsystemu rozpoznania i ognia przeciwlotniczego ze szczególnym uwzględnieniem ugrupowania bojowego środków rozpoznania i rażenia.
2. Uczyć studentów formułowania zadań bojowych.

III. METODA: Zajęcia grupowe w sali wykładowej ze słuchaczami specjalności - obrona przeciwlotnicza.

IV. METODA: Problemowa.

V. CZAS: 2 godziny lekcyjne.

VI. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

1. Wprowadzenie	- 10'
2. Ugrupowanie i manewr środków rozpoznania	- 35'
3. Ugrupowanie i manewr środków rażenia	- 20'
4. Formułowanie zadań bojowych	- 20'
5. Zakończenie	- 5'

VII. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

a) Organizacyjne:

- zajęcia Nr 13c prowadzone jest tylko ze studentami specjalności OPL;
- do zajęcia studenci wykorzystują materiały którymi już dysponowali na poprzednim zajęciu (mapa do opracowania planu OPL);
- przed zajęciami (odpowiednio do rozkładu zajęć) należy przeprowadzić ze studentami specjalności OPL szczegółowy instruktaż, określając zakres rozpatrywanej problematyki oraz stopień przygotowania się do zajęć każdego studenta;

- podstawą przygotowania się studentów do zajęć jest:
 - a) ustalenia z zajęć Nr 6 z taktyki WOPL;
 - b) ustalenia przyjęte w czasie zajęć z TO, katedry rozpoznania, łączności i logistyki.

b) Metodyczne:

- istota zajęć polega na formułowaniu przez studentów problemów merytorycznych związanych z tworzeniem ugrupowania środków rozpoznania i rażenia oraz rozwiązywaniu ich przez studentów pod kierunkiem wykładowcy i przy jego czynnym udziale, jak również przy wykorzystaniu techniki mikrokomputerowej;
- w czasie zajęcia spośród wyróżnionych przez studentów problemów rozwiązać tylko zasadnicze - pozostałe nakazać rozwiązać w ramach samokształcenia;
- w czasie zajęć nie trzymać się ściśle czasu operacyjnego i modelu pracy szefa OPL (w tym podziału kompetencji między szefem OPL pułku a dowódcą dywizjonu przeciwlotniczego), a główną uwagę skupić na umiejętności formułowania problemów do rozwiązania oraz metodyki ich rozwiązywania w czasie przygotowania walki przeciwlotniczej;
- zajęcia zakończyć postawieniem zadania kompanii dowodzenia szefa OPL dywizji.

VIII. PRZEBIEG ZAJĘCIA GRUPOWEGO:

Ogólny plan przebiegu zajęcia	Czas	Uwagi metodyczne
1	2	3
1. <u>WPROWADZENIE</u> a) przyjęcie meldunku; b) podanie tematu i celu zajęć; c) sprawdzenie i ocena stopnia przygotowania się studentów do zajęć; d) wprowadzenie do zajęcia przez wykładowcę.	10'	1. Sprawdzić przygotowanie się studentów do zajęcia w zakresie określonym na instruktażu do zajęć (pkt.X opracowania metodycznego). 2. Wprowadzając studentów do zajęcia wspólnie przypomnieć problemy jakie winien rozwiązać szef OPL w procesie planowania ugrupowania środków rozpoznania i rażenia dywizji.

1	2	3
<u>UGRUPOWANIE</u> <u>I. MANEWR</u> <u>SRODKOW</u> <u>ROZPOZNANIA</u>	35.	1. Metodą dyskusji wykładowca dąży do sprecyzowania przez studentów metody postępowania dla poprawnego rozwiązania tego zadania. 2. Aby rozwiązać problem główny trzeba rozwiązać następujące problemy cząstkowe: - możliwości własnych źródeł informacji dla potrzeb zcentralizowanego dowodzenia; - z jakich źródeł informacji o sytuacji powietrznej korzystać w sytuacji kiedy własne źródła nie będą prowadzić rozpoznania; - jakie przedsięwzięcia zaplanować dla zachowania żywotności podsystemu rozpoznania. W wyniku rozwiązania tych problemów studenci winni określić ugrupowanie środków rozpoznania, manewr w toku walki oraz źródła informacji (zapasowe) na okres manewru lub pracy własnych RSWP w reżimie dyżuru bojowego systemu rozpoznania korpusu.
3. <u>UGRUPOWANIE</u> <u>I. MANEWR</u> <u>SRODKOW</u> <u>RAZENIA</u>	20'	1. Metodą dyskusji wykładowca dąży do sprecyzowania przez studentów metody rozwiązania problemów ugrupowania i manewru środków rażenia. 2. Aby rozwiązać ten problem należy rozwiązać następujące problemy cząstkowe związane z: - możliwościami własnych środków rażenia; - działalnością przełożonego i sąsiadów w zakresie zwalczania środków napadu powietrznego; - koncepcją prowadzenia walki przez dowódcę dywizji a przede wszystkim zrozumieniu ważności obiektów dywizji w poszczególnych etapach walki
4. <u>FORMULOWANIE</u> <u>ZADANI BOJOWYCH</u>	20'	Słuchacze referują przygotowane przed zajęciami zadania bojowe. Po zreferowaniu zadania wykładowca sterując dyskusją zwraca uwagę na błędne sformułowania i zakres przekazywanych zadań.

1	2	3
5. <u>ZAKOŃCZENIE</u> <u>ZAJĘĆ</u>	15'	Wykładowca omawia stopień osiągnięcia zakładanych celów szkoleniowych, ocenia stopień przygotowania się i zaangażowania studentów w procesie rozwiązywania problemów, podkreśla pozytywy i niedociągnięcia, formułuje zadania do realizacji w ramach samokształcenia w celu usunięcia stwierdzonych niedociągnięć. <u>UWAGA:</u> Jako główne zadanie w ramach samokształcenia studenci specjalności OPL winni opracować pisemnie, a następnie zdać do oceny zadanie dla pułku rakiet które w warunkach bojowych przekazywane jest ustnie lub przez techniczne środki łączności.

IX. ZBIÓR DANYCH MERYTORYCZNYCH

UGRUPOWANIE I MANEWR ŚRODKÓW ROZPOZNAWCZYCH

Aby zaplanować ugrupowanie i manewr środków rozpoznania należy rozwiązać problemy związane z:

- możliwościami własnych źródeł informacji dla potrzeb zcentralizowanego dowodzenia;

jako źródła pierwotne rozpatrzyć należy RSWP z kdszefa OPL dywizji - dla szefa OPL dywizji, RSWP w prplot dla dowódcy pułku i RSWP w pz dla dowódców daplot.

- z jakich źródeł informacji o sytuacji powietrznej korzystać w sytuacji kiedy własne źródła nie będą prowadzić rozpoznania.

Mogą to być RPW korpusu przekazujące dane w sieciach - powiadamiania korpusu i sieciach meldowania posterunków wykrywania. Kolejnym źródłem mogą być RSWP sąsiadów,

- jakie przedsięwzięcia zaplanować dla zachowania żywotności podsystemu rozpoznania.

Do zasadniczych przedsięwzięć zaliczyć należy radiomaskowanie oraz dużą manewrowość stacji.

Proponowany wariant ugrupowania przedstawiony jest na mapie.

UGRUPOWANIE I MANEWR ŚRODKÓW RAZENIA

Tworzenie ugrupowania i planowanie manewru przewidzianego a toku natarcia a jest zasadniczym i chyba najważniejszym elementem pracy planistycznej szefa OPL dywizji. Element ten ze względu na swoją wagę jest głównym elementem meldunku propozycji szefa OPL dowódcy dywizji podczas wypracowania decyzji. Jest on wypadkową działalności:

- nieprzyjaciela naziemnego i powietrznego;
- dywizji jako obiektu osłony;
- korpusu jako przełożonego;
- sąsiednich dywizji (równorzędnych);
- warunków terenowych i klimatycznych.

Podstawą do jego wypracowania jest ugrupowanie oddziałów dywizji przedstawione przez dowódcę w zamiarze, planowany kierunek skupienia głównego wysiłku działań zarówno oddziałów ogólnowojskowych jak i przeciwlotniczych przedstawiony dowódcy w meldunku koncepcji.

Proponowany wariant ugrupowania przedstawiony jest na mapie.

FORMULOWANIE ZADAŃ BOJOWYCH

Szef OPL przekazuje zadania do oddziałów i pododdziałów dywizji w postaci

ZARZĄDZEN BOJOWYCH - dla dywizyjnego pułku rakiet i kompanii dowodzenia szefa OPL dywizji;

ZARZĄDZEN DO OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ - dla pozostałych oddziałów i pododdziałów dywizji.

Układ zarządzenia bojowego może być następujący:

1. niezbędne dane o nieprzyjacielu naziemnym i powietrznym;
2. zadanie wojsk OPL dywizji;
3. położenie i zadania sąsiadów;
4. zamiar;
5. zadania;
6. limity rakiet i amunicji;
7. czas gotowości WOPL;
8. rejon rozwinięcia PD OPL i kierunek przesunięcia;

Zarządzenie bojowe podpisuje szef OPL dywizji.

Zarządzeń do obrony przeciwlotniczej podpisuje szef sztabu dywizji i szef OPL dywizji.

Przykładowe zarządzenie dla kdsz OPL DZ.

1. Nieprzyjaciel na skutek napotkania silnego oporu przeszedł do działań obronnych. Wojska lądowe w pasie działania dywizji najprawdopodobniej będą wspierane przez około 50 samolotów i 25 śmigłowców. Zasadniczy kierunek dolotu północno zachodni. Wysokość do 300 m.

2. Wojska OPL dywizji otrzymały zadanie osłonić pierwszorzutowe oddziały dywizji podczas wejścia do walki i w jej toku.

3. Na korzyść dywizji informacje przekazują 711 RPW rozwinięte wzg. 164.3 /6748/ w S/R nr 34562 i 714 RPW rozwinięte płd. CIECHOWA /4358/ w S/R nr 34565. Sąsiednia 6 BZ przekazuje sytuację powietrzną z dyżurnej RSWP w S/R nr 34580.

4. Dowódca dywizji zamierza główny wysiłek WOPL skupić na osłonie pierwszorzutowych oddziałów. Do ich osłony wyznaczyć trzy baterie rakiet przeciwlotniczych. Rozpoznanie zorganizować w oparciu o RSWP dywizyjne.

5. Kompania zorganizować ciągłą strefę wykrywania na wysokości 300m od rubieży NARWI i WISŁY. Być w gotowości, na sygnał WIATR, do przekazywania sytuacji powietrznej s S/R nr 34549. Do godziny 22.30 przygotować do pracy PD OPL w rejonie GRABÓWKA.

Zasadniczy kierunek rozpoznania 35-00 55-00. W sieci meldowania przekazywać meldunki z dyskretnością 1 minuta do 8 celów, powyżej 8 ważne co minutę pozostałe do 3 minut.

Kody filtrów NRZ do 3.00 27.10 -3 następnie 7.

Sygnały dowodzenia bez zmian.

7. Czas gotowości systemu OPL 3.00 27.10

8. PD OPL dywizji w KOLUSZU

SZEF OPL 3 DZ -

OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA 18c

I. TEMAT: OBRONA PRZECIWLOTNICZA PODCZAS FORSOWANIA

II. CELE:

Doskonalić umiejętności studentów w zakresie:

- Oceny terenu i wykorzystania jego właściwości dla osiągnięcia celów walki przeciwlotniczej.
- kierowania manewrem środków OPL dla zapewnienia ciągłej osłony wojsk.

III. METODA: Zajęcia grupowe w terenie ze słuchaczami specjalności - obrona przeciwlotnicza.

IV. METODA: Problemowa.

V. CZAS: 3 godziny lekcyjne.

VI. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

1. Wprowadzenie	- 10'
2. Ocena terenu dla potrzeb walki przeciwlotniczej	- 25'
3. Wybór wariantów działań i kierowania manewrem środków OPL dla zapewnienia ciągłej osłony	- 20'
4. Formułowanie zadań w czasie dynamiki walki	- 20'
5. Zakończenie	- 60'

VII. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

a) Organizacyjne:

- zajęcie Nr 18c prowadzone jest tylko ze studentami specjalności OPL;
- do zajęcia studenci wykorzystują materiały którymi już dysponowali na poprzednim zajęciu (mapa do opracowania planu OPL) oraz założenie z sytuacją dynamiczną;

- przed zajęciami (odpowiednio do rozkładu zajęć) należy przeprowadzić ze studentami specjalności OPL szczegółowy instruktaż, określając zakres rozpatrywanej problematyki oraz stopień przygotowania się do zajęć każdego studenta;
- podstawą przygotowania się studentów do zajęć jest:
 - a) ustalenia przyjęte w czasie zajęć z TO.
 - b) wypracowana na zajęciach nr 6 koncepcja OPL.

b) Metodyczne:

- istota zajęć polega na formułowaniu przez studentów problemów merytorycznych związanych z dynamiką walki ze szczególnym zwróceniem uwagi na problemu kierowania oddziałem i pododdziałami wojsk OPL podczas forsowania.
- w czasie zajęcia zwrócić słuchaczom uwagę na wykorzystanie właściwości terenu dla potrzeb wojsk OPL.
- zajęcia zakończyć postawieniem zadania dla jednego z pododdziałów przeciwlotniczych dywizji który będzie forsował rzekę w pierwszej kolejności.

VIII. PRZEBIEG ZAJĘCIA GRUPOWEGO:

Ogólny plan przebiegu zajęcia	Czas	Uwagi metodyczne
1	2	3
1. <u>WPROWADZENIE</u> a) przyjęcie meldunku; b) podanie tematu i celu zajęć; c) sprawdzenie i ocena stopnia przygotowania się studentów do zajęć; d) wprowadzenie do zajęcia przez wykładowcę.	10'	1. Sprawdzić przygotowanie się studentów do zajęcia w zakresie określonym na instruktażu do zajęć (pkt.X opracowania metodycznego). 2. Przygotowanie się słuchaczy do orientowania w terenie i zapoznania z sytuacją bojową

1	2	3
<u>OCENA TERENU</u> <u>DLA POTRZEB</u> <u>WALKI</u> <u>PRZECIWLOTNICZEJ</u>	25'	Słuchacze rozpoczynają pracę w polu od orientacji - topograficznej; - taktycznej (w zakresie OPL) Rozwiązywanie problemów jakie powinien rozwiązać szef OPL dywizji w czasie dynamiki walki związanych z oceną terenu: - wpływ terenu na działanie lotnictwa taktycznego; - wpływ terenu na działanie lotnictwa wojsk lądowych; - wpływ terenu na działanie wojsk OPL przełożonego i sąsiadów (w zakresie oddziaływania na naszą korzyść); - wpływ terenu na możliwości własnych środków OPL: - rozpoznania radioelektronicznego i wzrokowego; - rażenia; - dowodzenia i kierowania ogniem.
2. <u>WYBÓR WARIANTU</u> <u>DZIAŁANIA ORAZ</u> <u>KIEROWANIA</u> <u>MANEWREM ŚRODKÓW OPL DLA</u> <u>ZAPEWNIENIA</u> <u>CIĄGŁEJ OSŁONY</u>	20'	Słuchacze proponują warianty wykonania manewru sił i środków OPL do zapewnienia ciągłej osłony wojsk dywizji podczas zmiany ugrupowania do forsowania. Szczególny nacisk podczas generowania wariantów działania i kierowania tymi działaniami wykładowca powinien położyć na: - realność działań; - ekonomikę wykorzystania sił OPL; - dynamiką i niekonwencjonalność działania.
4. <u>FORMUŁOWANIE</u> <u>ZADAŃ W CZASIE</u> <u>DYNAMIKI WALKI</u>	20'	Słuchacz referują zadania dla poszczególnych pododdziałów wojsk obrony przeciwlotniczej biorących bezpośredni udział w zabezpieczeniu forsowania przez dywizją. Wykładowca szczególną uwagę zwraca słuchaczom na fakt, że zadania te będą przekazywane przez techniczne środki łączności. Dlatego muszą być krótkie, zwięzłe i rzeczowe nie mogą zawierać informacji zbędnych.

1	2	3
5. <u>ZAKOŃCZENIE</u> <u>ZAJĘĆ</u>	60'	Wykładowca omawia stopień osiągnięcia zakładanych celów szkoleniowych, ocenia stopień przygotowania się i zaangażowania studentów w procesie rozwiązywania problemów, podkreśla pozytywy i niedociągnięcia, formułuje zadania do realizacji w ramach samokształcenia w celu usunięcia stwierdzonych niedociągnięć. <u>UWAGA:</u> Jako główne zadanie w ramach samokształcenia studenci specjalności OPL winni opracować pisemnie, a następnie zdać do oceny zadanie dla pułku rakiet które w warunkach bojowych przekazywane jest ustnie lub przez techniczne środki łączności.

IX. ZBIÓR DANYCH MERYTORYCZNYCH

Pracę w polu szefa OPL dywizji można podzielić na dwa etapy pierwszy to udział w rekonesansie dowódcy dywizji, drugi to zorganizowanie samemu rekonesansu.

Podczas rekonesansu dywizyjnego dowódca dywizji między innymi konkretyzuje (zagadnienia dotyczące obrony przeciwlotniczej - na podstawie regulaminu walki):

- rubieże z których możliwe są uderzenia śmigłowców;
- rejony SO i SS pododdziałów OPL;

oraz stawia zadanie bojowe oddziałowi (pododdziałom) przeciwlotniczym

- co i jakimi siłami osłonić podczas podchodzenia na rubież ataku, w czasie ataku i w toku walki;
- rejony SO, SS, rubieże rozwinięcia;
- drogi marszu, kierunki przesunięcia;
- czas i stopnie gotowości.

Jeżeli praca sztabu w polu jest nie jest etapem przygotowania natarcia tylko dynamiki działań wówczas do najważniejszych zadań jakie będzie realizował dowódca będą:

- konkretyzacja położenia pododdziałów przeciwlotniczych i ich możliwości dalszego kontynuowania działań;

- konkretyzacja prawdopodobnych rubieży udeżeń śmigłowców (tylko w gdy poprzednia ocena przeciwnika okazała się błędna;
- stawia zadania bojowe w postaci zarządzeń bojowych.

W treści zarządzenia powinny być zawarte:

- niezbędne dane o nieprzyjacielu powietrznym (niekiedy naziemnym);
- ogólny zarys działań dywizji (jeżeli uległ zmianie);
- zmiany w działalności środków OPL przełożonego i sąsiadów;
- zamiar dowódcy dywizji w dynamice;
- zadania dla oddziału - pododdziałów - przeciwlotniczych (po słowie rozkazuje);
- limity (jeżeli uległ zmianie);
- nowe terminy gotowości;
- ewentualne zmiany w:
 - rozmieszczeniu PO OPL;
 - czasach składania meldunków;
 - wyznaczeniu zastępcy.

OCENA TERENU DLA POTRZEB WALKI PRZECIWLOTNICZEJ

Wpływ terenu na działanie lotnictwa taktycznego.

Podczas pracy w polu szef OPL dywizji oceniając wpływ terenu na działanie lotnictwa taktycznego powinien określić:

- prawdopodobne kierunki dolotu i ataku;
- prawdopodobne punkty orientacyjne według których będą orientować się piloci;
- prawdopodobne typu uzbrojenia lotniczego, sposoby ich użycia (sposoby ataku) i rubieże ich odpalenia

Wpływ terenu na działanie lotnictwa wojsk lądowych.

Podczas pracy w polu szef OPL dywizji oceniając wpływ terenu na działanie lotnictwa wojsk lądowych powinien określić:

- prawdopodobne rubieże ataku;
- prawdopodobne typu uzbrojenia lotniczego;
- sposoby, kierunki i rejony działania śmigłowców szturmowych w ugrupowaniu naszej dywizji.

Wpływ terenu na działanie środków OPL sąsiadów i przełożonego jest wykonywany analogicznie jak ocena wpływu terenu na własne środki z tym, że w wyniku tej oceny szef OPL dywizji chce się dowiedzieć czy ocena możliwości wzmocnienia systemu OPL dywizji przez przełożonego i sąsiadów była prawidłowa. Służy ona do dokonania ewentualnych korekt w systemie.

Wpływ terenu na możliwości bojowe własnych środków OPL składa się z trzech zasadniczych części.

A/dotyczącej wpływu terenu na możliwości środków rozpoznawczych.

Szef OPL musi wówczas ocenić następujące czynniki terenu:

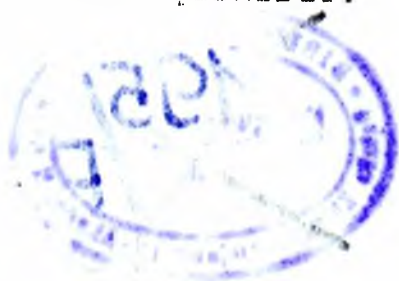
- w zakresie rozpoznania radiolokacyjnego, możliwość wykorzystania planowanego rejonu rozmieszczenia stacji radiolokacyjnej pod względem manewrowym (możliwość zajęcia wyznaczonego rejonu) oraz pod względem ukształtowania terenu wokół stacji radiolokacyjnej (obszar w I i II strefie Fresnel'a);
- w zakresie rozpoznania wzrokowego,
 - zasięg bezpośredniej widzialności wzrokowej;
 - wpływ mgieł i opadów na zasięg bezpośredniej widzialności;
 - dolny pułap i gęstość chmur;
 - wpływ gęstości i poszycia lasów na zasięg bezpośredniej widzialności;

B/dotyczącej wpływu terenu na środki rażenia:

- wpływ na możliwości wykorzystania celowników optycznych (analogiczne zagadnienia jak przy rozpoznaniu wzrokowym)
- wpływ na zasięg ognia;
- wpływu terenu na manewr środków ogniowych
 - gęstość i jakość drożni;
 - kąty spadku i podjazdu;
 - możliwość pokonywania terenu na przełaj;

C/dotyczących wpływu terenu na dowodzenie i kierowanie ogniem.

- wpływ terenu na środki łączności.

WYBÓR WARIANTÓW DZIAŁAŃ I KIEROWANIA MANEWREM ŚRODKÓW OPL DLA ZAPewnienia CIĄGŁEJ OŚŁONY

Słuchacze proponują i uzasadniają warianty osłony przeciwlotniczej dywizji podczas forsowania.

Proponowany metodyczny wariant rozwiązania jest na mapie.

FORMULOWANIE ZADAŃ W CZASIE DYNAMIKI WALKI

Forma zadania bojowego w dynamice przedstawiona jest w pierwszej części zbioru danych merytorycznych.

Przykładowa treść zadania dla prplot przekazana przez techniczne środki łączności w dynamice działań.

Nieprzyjaciół drugimi rzutami załamał forsowanie NARWI z marszu. Jego działania wspiera od godzin rannych dodatkowo około eskadry śmigłowców przeciwpancernych uzbrojonych w KPR i NPR.

Dywizja przystępuje do forsowania po planowym przygotowaniu.

Dowódca dywizji zamierza osłonić pododdziały dywizji podczas forsowania i walki na drugim brzegu.

W tym celu dowódca dywizji rozkazał pułkowi rakiet dwoma bateriami przejść do osłony forsującego 21 pz. Na drugi brzeg obie baterie przeprowadzić na sygnał WODNIK. Pozostałymi bateriami osiągnąć 23 i 23 pz i w ich składzie sforsować NAREW.

Dodatkowo przydzielam pułkowi 12 rakiet.

Sygnał rozpoczęcia forsowania FALA

Czas gotowości do osłony forsowania 3.00 28.10

W imieniu dowódcy przekazał szef OPL 3 DZ.

Wydrukowano w 6 egz.

Egz. Nr 1-6 - Bibl.Nauk.DZS

Wyk. Zespół autorów

Druk D.S. dnia 9.06.1993r.

Kor. autorska

Druk AON nr 435/WW

ZATWIERDZAM DOWÓDCA 6 DZ

PLAN OBRONY PRZECI w dniu

1. M.B. samolotami 50-25, MiG-21
miejscami 4-8 samolotów
obiekty 50-25, 50-25, 50-25, 50-25
obszar 50-25, 50-25, 50-25, 50-25

1. M.B. samolotami 50-25, MiG-21
miejscami 4-8 samolotów
obiekty 50-25, 50-25, 50-25, 50-25
obszar 50-25, 50-25, 50-25, 50-25

SZEF OPL 6 DZ

1. M.B. samolotami 50-25, MiG-21
miejscami 4-8 samolotów
obiekty 50-25, 50-25, 50-25, 50-25
obszar 50-25, 50-25, 50-25, 50-25

SZEF SZTABU 6 DZ

**ZATWIERDZAM
DOWÓDCA Z DZ**

PLAN OBRONY PRZECIW

w dn

UDZIELENIA UDZIELONE
4-8 samolotów
H_c - 100-300 m
V_c - 190-300 m/s
Uzbrojenie - RDB, bomby konwencjonalne

UDZIELENIA ZE ŚRODKOWANE
30-40 samolotów
H_c - 100-300 m
V_c - 190-300 m/s
Uzbrojenie - RDB, bomby konwencjonalne

Samoloty rozpoznawcze
Typ - SU-17A, MiG-25R
V_c - 190-250 m/s
H_c - 100-300 m
Środki rozpoznawcze
- stacje obserwacji bocznej
- kamery optyczne
- kamery na podczerwień

SZEF OPL Z DZ

*Nyk nie gadam
kiedy nie ma*

podzielnym 192
Innowacja Kronos
województwo ostrołęckie, siedleckie, łomżyńskie

SZTAB GENERALNY WP
N-34-116 (OSTRÓW MAZOWIECKA)

WOJSKOWA MAPA TOPOGRAFICZNA
Wydanie 1984, stan 1980-81

WOJSKOWA MAPA TOPOGRAFICZNA
Wydanie 1984, stan 1980-81

SZTAB GENERALNY WP
N-34-117 (ZAMBRÓW)

WOJSKOWA MAPA TOPOGRAFICZNA
Wydanie 1984, stan 1980

WOJSKOWA MAPA TOPOGRAFICZNA
Wydanie 1984, stan 1980

WOJSKOWA MAPA TOPOGRAFICZNA
Wydanie 1984, stan 1980

